

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14
Pe o lună . 2.40

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Centenarul seminarului din Sibiu.

Arad, 25 Septembrie.

Măine, Joi, în ziua de pomenire a celui dintâi martir român, seminarul „Andrei” din Sibiu își serbează jubileul de o sută de ani dela înființarea lui.

Chemată la viață, între împrejurări foarte modeste, de primul episcop român după Unire, de blajinul Vasile Moga, căruia îi trebuiau preoți cu o oare-care știință de carte, această școală de bogoslovie a evoluat cu timpul, conform trebuințelor culturale tot mai mari nu numai ale bisericii, ci și ale neamului românesc din Transilvania, până la gradul de cea mai înaltă școală a Românilor ortodoksi din această parte a țării.

Cel dintâi profesor al seminarului a fost Gheorghe Lazăr, a cărui dascălie, deși de puțină durată, a fost de sigur o adevărată piatră din capul unghiului a acestei școli. Sub Vasile Moga — omul vremurilor mici — seminarul n'a avut o însemnătate mai mare decât a unei școli care dădea satelor păgăzite preoți cu oare-cari cunoștințe de tipic și de arătări bisericesti.

Un avânt plin de demnitate a luat seminarul numai sub conducerea episcopului și mai târziu, arhiepiscopului Șaguna, care i-a dat un caracter mai pronunțat de adevărată școală, în toate privințele. Șaguna s'a îngrijit de un local potrivit și de un internat, s'a îngrijit de profesori buni, de pregătiri moderne, și s'a îngrijit ca e-

levii să dispună de manuale școlare bune. Astfel a cumpărat pe seama lui o clădire impunătoare, carea mai servește și azi spre acelaș scop, deși nu mai e corăspunzătoare, — a trimis la studii în Apus tineri ca: Nicolae Popea, episcopul de mai târziu al Caransebeșului, care a fost mai mulți ani profesor, Zaharie Boiu, un bun și harnic autor de manuale pentru școlile primare și un excelent orator bisericesc, — pe Dr. Ilarion Pușcariu, vicariul arhiepiscopesc de azi, om care a adus reale servicii istorografiei noastre, pe Ion Popescu, cel mai mare pedagog român din câți am avut vre-odată, și pe alții, cari au lucrat cu mult succes nu numai în seminar ci și în întreg terenul vieții noastre culturale. Lipsindu-le elevilor cărțile trebuitoare, Șaguna însuși a scris o serie întreagă de manuale bune, — atât de bune încât unele din ele mai sunt în uz și azi, după o jumătate de veac.

Prin aceste măsuri Șaguna a schimbat radical fața modestului seminar a lui Moga. Prin ele seminarul a devenit o școală care se putea asemăna cu ori-care școală similară — a timpului său.

Suflet vag și întreprinzător, vecinic căutând o soluție și mai bună a lucrurilor, Șaguna se interesa de toate lucrurile lui într-o formă unică în felul ei. După-cum considera „Telegraful Român” întemeiat de el la 1853, ca un făt al său, tot astfel considera și seminarul, de care se îngrijea zilnic. Până târziu, în ultimii ani ai vieții lui, Șaguna era însuși și directorul seminarului. El conducea conferențele profesionale, el lua toate măsurile atingătoare de

seminar, el conducea examenele — cu un cuvânt grija lui pentru seminar era așa de mare, cum nici nu se poate aștepta dela un arhiereu, care are atâtea alte griji de purtat. Epoca lui Șaguna a fost — se poate afirma, — epoca de aur a seminarului. Un duh sănătos stăpâna și acest duh pătrundea întreagă instrucția și întreagă educația, care se împărtășia aci. După Șaguna, care a sporit și anii de studiu, atât pentru clerici cât și pentru preparanți, Seminarul a continuat să evolueze paralel cu exigențele culturai religioase și naționale. Dela Moga până astăzi s'au perindat la catedrele seminarului un mare număr de profesori entuziaști, cari au contribuit cu tot sufletul lor la luminarea elevilor, chemați să conducă ei înșiși la lumină satele, ca preoți și învățători. Ca o continuare a seriei profesorilor remarcabili, a urmat în cursul timpului între alții: Simion Popescu, autor al mai multor cărți de învățământ religios, iubit de elevi pentru verva lui și pentru felul categoric de a-și mărturisi credințele ce avea, Dr. Ion Crișan, cercetător conștiințios al istoriei bisericesti și bun autor de manuale pentru învățarea limbei maghiare, Dr. D. P. Barcianu, naturalist recunoscut, anteluptător conștiințios al culturai învățătorimii și redactorul „Foaiet pedagogice”, atât de mult regretate de învățători, D. Comșa harnicul colecționar de motive artistice din popor, Gh. Dima, maestrul cântărei românești, Dr. P. Șpan, pedagogul care a introdus tinerimea în cunoașterea unor norme didactice moderne, aduse din Germania și care, prin sufletul lui comunicativ, a căutat să toarne în

FOIȚĂ ORIGINALĂ A ZIARULUI „TRIBUNA”

Și mucenic Nichita Romanul apostolul neamului nostru.

De Dr. Ioan Lupăș.

Chestiunea încreștinării Românilor, în lipsa de argumente istorice hotărâtoare, a fost înfățișată din partea istoricilor în diferite chipuri, cerând s'o aducă unii în legătură cu timpurile apostolești, iar alții (Golumbinski) căutând s'o rezolve cu ajutorul unei influențe bulgărești din secolul al IX-lea.

Un argument însemnat al istoricilor români, cari puneau începutul creștinismului daco-roman în timpurile apostolești, era așa numitul argument al tăcerii (argumentum a silentio). Deoarece despre toate popoarele creștine — își ziceau ei — se găsește amintiri istorice precise, din cari se poate stabili cutare popor în ce timp s'a încreștinat și prin stăruințele cărui apostol special, iar cu privire la poporul român asemenea știri istorice lipsesc cu desăvârșire, singură această împrejurare e o dovadă, că poporul nostru s'a alcătuit din elemente creștine, s'a născut deci creștin și n'a avut trebuință de vre-un apostol special, care să-i arate calea spre învățătura mântuitoare a lui Cristos.

Coloniștii așezați de euceritorul Traian în Dacia fiind creștini, dela ei s'a transplantat creștinismul și la poporul român, care urmă să se formeze din amestecul lor cu alte neamuri. Altfel, dacă poporul daco-roman ar fi fost la înce-

putul viețuirii sale păgân și ar fi fost înduplecat numai într'un târziu prin vreun anume misionar, a primi creștinismul, era cu neputință ca această schimbare să n'o observe și să n'o eternizeze scriitorii vremii, cari n'au lipsit a însemna în cartea vremurilor, toate celelalte întâmplări analoge, chiar și altele mai mărunte și de mai puțină însemnătate. De aici „urmează — după cum spune Petru Maior — că foarte de mult e primită între Români credința cea creștinească. Și acela prea adevărat semn este, cumcă foarte de mult și mai dela începutul propoveduirii Evangheliei lui Cristos, prin apostoli făcută, e primită între Români credința cea creștinească. Căci nici un scriitor nu se află, care să fi însemnat începutul întoarcerii Românilor către credința lui Cristos”.

Alți scriitori au cercat să stabilească apriat, care anume apostol al lui Cristos a răspândit învățătura creștină în părțile locuite de Români. Astfel arhiereul Filaret Scriban în cartea sa („Istoria bis. a Românilor pe scurt”) citând vechii scriitori bisericesti Ieronim și Eusebie, susține că acest apostol ar fi fost Andreiu, fratele lui Petru, deoarece „Ieronim în tratatul despre scriitorii bisericesti zice, că: Andreiu, fratele lui Petru, după mărturia strămoșilor noștri, a predicat Evanghelia Domnului nostru Isus Cristos Scitilor, Sogdianilor, Sachilor etc. Aice se înțeleg Scitii din Scitia mică, care se aflau la gurile Dunării”, iar „Eusevie Pamfilu, Episcopul Cesareiei, raportându-se la Origen, zice, că: Sf. Apostol Andreiu a predicat în Scithia, sub care se înțelege tot pământul dela gurile Dunării și Marea Neagră spre Nord. „Din aceste două arhiereu F. Scriban scoate următoarea încheiere: „Așa dar, dacă

Sf. Apostol Andreiu a fost și a predicat în aceste țări, apoi pe unde s'a întors el în Grecia, dacă nu prin Dacia, și în acest caz conchidem, că pre-cum țările nordice, asemenea și Dacia, prin care el a trecut, au fost luminate de Sf. Apostol Andreiu”. — Cu toate acestea apostolul Andreiu nu poate fi considerat ca apostol special al poporului românesc din simplul motiv, că pe timpul apostolului Andreiu acest popor încă nici nu era în ființă.

Mai aproape de adevăr umbla pe la 1860 Andrei baron de Șaguna stăruind în istoria sa bisericască (vol. II pg. 57—58) a scoate la iveală pe marele mucenic Nichita Romanul, fără a spune însă apriat, că pe acesta îl consideră ca apostol al strămoșilor noștri. Nici nu putea face Șaguna acest lucru, căci cu privire la viața și activitatea sfântului Nichita, a cărui amintire creștinească biserica noastră o serbează în fiecare an la 15 Septembrie, — nu avea la îndemână decât știrile laconice aflătoare la sinaxarul acestei zile. Șaguna înțelegea, că numai pe baza acestor știri, a căror valoare istorică este adeseori problematică, nu poate da un răspuns la întrebarea: cine este apostolul strămoșilor noștri daco-romani, prin a cărui stăruință și activitate misionară s'a încetăținit cu desăvârșire învățătura lui Cristos în sufletul poporului nostru?

De aceea în istoria sa bisericască, Șaguna se mărginește a reproduce din Mineiu câteva știri mai de importanță, însoțindu-le și cu unele concluziuni din partea sa.

„Cumcă ostașii lui Traian și alți coloniști romani în Dacia aduși — serie Șaguna — au rămas în creștinătate cu copiii și strănepoții lor, se vedește cu Sinaxariul Mineiului Lunei lui Sep-

învățători un conștient simț de mândrie de *dascăli români*, Aurel Bratu, cunoscut prin introducerea la noi a cooperativelor școlare. — și alții, cari și-au depus toată inima și toată mintea pentru a ridica la cel mai înalt grad de cultură pe viitorii luminători ai satelor.

Dacă nivelul cultural al poporului român din Transilvania e așa cum e și cum îl știm, la stabilirea lui își are partea și seminarul din Sibiu, care prin preoți și învățători pe cari i-a dat într-o sută de ani, a determinat în măsură considerabilă direcția acestei culturi. Dacă preoțimea și învățătorimea din Ardeal, aceste două tagma de intelectuali pe cari se razimă aproape întregă viața nemului, e așa cum e, meritul și vina e și a seminarului din Sibiu, căci el li-a dat acestora cultura pe care o au și pe care o propagă în popor.

Un lucru e sigur: dacă am fi fost lipsiți în această sută de ani de seminarul din Sibiu, astăzi n'am fi acolo unde suntem. Seminarul a făcut mult, — mai mult decât ar fi aplicată societatea noastră să-i recunoască că a făcut. Dacă la noi, mai ales în clasa „cultă” ar exista o prețuire adevărată a preoțimei și a învățătorimei, a bisericeii și a școlii, s'ar înțelege mai bine importanța seminariilor — și un prilej cum e acesta al serbării centenarului seminarului din Sibiu, ar lua dimensiuni mai mari. Căci, ori-cât de înaintați ne-am crede, în realitate puterea noastră, a unor cetățeni fără adevărate drepturi politice, residă și azi și în viitor totuși mai mult în „satele” în „preoții” și în „învățătorii” noștri. Dacă voim să înțelegem pe deplin importanța acestora să ne gândim numai: în ce situație am ajunge dacă, într'un moment dat, n'am mai avea nici preoți, nici învățători de ai noștri, ei am avea numai „domni români”!?

Iată ce importanță are la noi un seminar, și cu câtă recunoștință trebuie să fim

față de un astfel de institut, cel puțin cu privilegii atât de solemne, cum e acela al serbării unui veac de existență și de muncă.

La intrarea în al doilea veac de muncă îi dorim seminarului din Sibiu: *să trăiască, să crească și să înflorească!*

IMN

la centenarul Seminarial „Adreian“

de profesorul Ican Teculescu.

*Și-ai legii străbune
Și dascăli strădalnici, ai slovei cuminte
Cinstiți pioneri
Un secol de-a rîndul ce raze din soare
Tu singur i-ai dat,
Pe toți din potirul credinții și-ai limbii
I-ai cuminecat,
De-aceea spre Domnul gemunchii smeriți
Azi toți îi plecăm
Și rugă pioasă din suflet pornită
Lui îi înălțăm:*

V.

*Păzește lăcașul sfânt!
El legea Ta pe pământ
Cetate pentru popor
Iar îngerul păzilor
Și de acum înainte
O nvață, Prea Sfinte.
Rămână'n vecie
Tot Andrei să-i fie!*

I.

*Pioasă, profundă, ca psalmul credinței
Ce tu ai păzit,
Cântare ntreită azi ție-ți aducem,
Lăcaș prea cinstit.
E darul din darul ce tu ni l-ai dat,
Mărețul irmos,
Ce azi ți-l aduce prin os tot poporul
Cel drept credincios.*

II.

*Să te bucuri unuia Ție se cuvine,
Azi când Aliluia cântăm jur de Tine.
Mărire Ta vrednică, cânte-o toată strana,
Răsune puternic cântarea: Osana!*

III.

*Osana, lăcaș prea sfânt,
Cămin de lumină,
Primește al nostru cânt
Din inimă plină!*

IV.

*Prin valuri și neguri tu val de lumină
Ne-ai fost n'ncetat,
Cărarea cea dreaptă a legii străbune
Tu ni-ai luminat,
Și neamului preoți, cărmacii isteți*

D. Dr. Casisu Maniu, luat din nou la țintă

Încă neîntremat deplin după lunga d-sale ședere în temnița dela Vaș, unde — dupăcum cititorii noștri își amintesc — a trebuit să ispășească vina unei scrisori către fericitul Björnson, d. advocat Cassiu Maniu e luat din nou la țintă de arcașii ideii de stat. Patrioticele barou advocațional din Cluj a crezut anume de cuvânt să se achite și el față de d. Maniu, hotărînd să-l reglementeze cu o cercetare disciplinară. În baza articolului de lege XXXIV. din 1874 d. Maniu a fost găsit vinovat și în consecință oprit de a-și urma practica advocațională pentru o durată de șase luni de zile. D. Maniu a anunțat apel în contra acestor necentenite vexații, dar senatul advocațional din Budapesta, forul superior al advocaților, a confirmat sentința baroului clujan și astfel suspendarea dela practică s'a ridicat la valoare de drept. În chipul acesta ideea de stat a fost pusă din nou la adăpost, de agitațiile „sălbatecului advocat valah”.

*

„Expectativa” contelui Khuen pe sfârșite. „Politische Korespondenz” din Viena, publică în numărul ei mai nou următoarea amenințare inspirată de contele Khuen:

Starea generală a spiritelor în țară îmbărbătează zi de zi tot mai mult clubul guvernamental și deja și guvernul începe să se împrietenească cu ideea că împotriva obstrucției, dacă aceasta în decurs de câteva săptămâni nu va conțeni cu matrapazlăcurile, trebuie să ia refugiu la mijloc mai energice. Contele Khuen Héderváry tot mai speră că obstrucția nu va încerca să atingă limita

temvre în a 15-lea zi, unde cetim după pătîmirea sfântului și marelui Mucenic Nichita următoarele: „Acesta a fost vremea împărțirii marelui Constantin născut și crescut în țara Varvarilor celor numiți Goți, adevă în Dacia lui Traian, care scriitorilor grecești le este dincolo de Dunăre, care țară pe acele vremuri o apucase Goții și se chema Goția, iară acum se chiamă Țara Moldovei și Țara Românească. Deci fiindcă acest sfânt n'a voit a urma păgânătatea Varvarilor ei precum era de neam luminat și bogat, așa era și creștin bun, a fost prins și muncit de Aaturich stăpânitorul Goților pentru credința lui Cristos, mai pe urmă prin foc s'au săvârșit”. — Mai departe în Stihira dintâi dela Litie aflăm: că sfântul Nichita botezul au primit dela Teofil păstorul cel bun al Goților; iar în Stihira dintâi dela poliieleu cetim: că Nichita a povățuit cu făclia bunei credințe pe popoarele Goților”. Din aceste citate urmează 1-lea, că Goții au stăpânit în veacul al IV-lea asupra Daciei, unde lăcuia strănepoții ostașilor lui Traian și ai coloniștilor lui; 2-lea că în acest veac Nichita a fost Episcop la creștinii, cei ce erau supuși Goților; 3-lea că Teofil era Episcopul Goților înainte de Nichita... și că acest Episcop a botezat pe Nichita, care a povățuit pe popoarele Goților, adevă pe acele popoare care lăcuia în Goția cu făclia bunei credințe. Deci Sinaxariul și Stihirile pomenite ne dau acea dovadă nerăsturnabilă, că la sfârșitul veacului al 3-lea și la începutul veacului al 4-lea Teofil, iar apoi Nichita au fost Episcopii Gotici, adevă Daciei cei debelate de Goți. Teofil se pomeneste și între părinții cel dela „soborul I ecumenic din Nicea”.

Atât serie Șaguna despre sf. Nichita Romanul. Timpul viețuirii lui Nichita e aproximativ destul de bine fixat în datele sinaxariului. Considerînd, că argumentele istorice ar fixa timpul activității misionarice a lui Nichita între anii 380 și 420, se poate cu ușurință admite, că el împlinise vârsta de 40 ani, când și-a început ca episcop propaganda creștinească. Și astfel e de crezut, că s'a născut pe timpul împăratului Constantin cel Mare și a primit sf. botez dela episcopul Teofil. Dar timpul morții lui Nichita trebuie să fi fost posterior domniei lui Athanarich. Cel puțin așa se vede din cercetările temeinice ale profesorului universitar Vasile Pârvan, care în lucrarea sa de curînd apărută: „Contribuții epigrafice la istoria creștinismului daco-roman” strînge într'un mănunchiu toate argumentele epigrafice, filologice și istorice, privitoare la încreștinarea Românilor și arată că apostolul strămoșilor noștri daco-romani a fost sf. Nichita, episcopul Remesianeii din Sudul Dunării.

D. Pârvan constată, că legăturile dintre Nordul și Sudul Dunării au rămas destul de frecvente și după anul 270 până la sfârșitul secolului al V-lea, ceea ce se vede și din numeroasele descoperiri de monete romane în Dacia Traiană, monete cu ajutorul cărora Jung a putut stabili circulația spre platoul transilvan prin toate pasurile mai însemnate ale Carpaților.

Episcopul Auxentius din Durostorum (c. 380) panegiristul episcopului Ulfila, ne spune despre acest apostol al Goților, că a predicat 7 ani în nordul Dunării (348—355) în limba greacă, latină și gotică („apostolica gratia Graecam et Latinam et Gothicam linguam sine intermissione in

una et sola ecclesia Christi predicavit...”) Evident, că latinește nu ar fi avut pentru cine predica, dacă nu ar fi existat în aceste părți o populație, care să-l înțeleagă, și care nu putea fi alta decât urmașii coloniștilor lui Traian: Daco-Românii. Că această populație daco-romană exista, se poate deduce și din titulatura regelui got Athanarich, care alături de „rex Gothorum” purta și titlul de „iudex”. Deoarece acest termen semnifică o instituție de origine pur daco-romană și nu poate fi explicat altfel decât ca un titlu latin nord-danubian, urmează că Athanarich trebuie să fi avut în Nordul Dunării sub stăpânirea sa și pe Daco-Românii, dela cari i-se deriva titlul acesta.

Rezultatele acțiunii lui Ulfila printre Daco-Românii n'au putut fi prea trainice, precum nu vor fi fost nici acelea ale lui Sava „Goticul” (greț din Asia) despre care știm din scrierile sf. Vasilic cel Mare către Junius Soranus, ducele provinciei Scythia, că a propovăduit și a murit în nordul Dunării, fiind înecat la 12 April 372 în râul Museos (=Buzău). Cu mult mai însemnată și mai bogată în rezultate a fost însă propaganda creștinească a episcopului Nichita din Remesiana (380—420) om foarte învățat, care cultivă legăturile culturale cu Apusul, fiind în relații de prietenie intimă cu sf. Paulinus din Nola, pe care îl cercetează în mai multe rânduri (la 398 și 402). Despre sf. Nichita a scris prietenul său Paulinus o mulțime de versuri foarte elogioase, din cuprinsul cărora putem stabili locul, unde s'a desfășurat activitatea de misionar a lui Nichita și rezultatul acestei activități. Se constată, că el a predicat latinește atât la dreapta

extremă. Ca „psiholog” parlamentar cu experiență ce este, contele Khuen crede că „amarele desiluzii” vor readuce pe obstinați, încă la vreme, la calea cea bună. Ostrucția a ajuns azi într'un stadiu, care se poate numi norocos, dar numai în cazul dacă va reuși din bună vreme să-și asigure o retragere cinstită”.

Cu alte cuvinte răbdarea primului ministru s'a sfârșit și termenul mijloacelor „energice” se apropie. Sezonul de toamnă în politică se anunță deci bogat în evenimente, pe cari noi le așteptăm cu mult interes.

*

Tisza, Justh și Români. Ședința de azi a camerei a ridicat un colț de perdea după care putem să vedem în toată goliciunea lor sufletele partidelor ungurești. Într'o ședință trecută Justh îl „acuzase” pe Tisza că „pactează” cu naționalitățile. Cât ce a auzit despre această grozavă acuză, contele Tisza s'a repezit la Budapesta să lămurească chestia, nu cumva să rămână asupra lui stigmatizarea aceasta mai multă vreme. S'a dus la Budapesta și astăzi înainte de a se intra în ordinea de zi s'a..... lămurit. În cadrele unei scurte cuvântări el a spus că, da, dorește pacea cu naționalitățile și în special cu Români *cu nestrămunita condiție însă, ca naționalitățile să primească ideea de stat maghiar. El muncește și acum în această direcție și va munci și mai departe, iar dacă această muncă a lui nu e aprobată de unii, el n'are decât să se consoleze. Numai un om ca Justh, însă, care s'a aliat cu Aurel Vlad și cu Iașa Tomici, n'are dreptul să-l dojenească din pricina aceasta.* Un om ca Justh, care cere o reformă electorală împotriva intereselor ungurești și pentru întărirea naționalităților, n'are dreptul să-mi aducă acuze — a zis Tisza în aplauzele marelucilor guvernamentali.

Lui Tisza i-a răspuns Battyány în lipsa lui Justh. Battyány s'a lăpădat și el de noi protestând că partidul justhist ar avea vr'o legătură cu „Vlazi naționalităților”. El și partidul justhist cooperează cu sârbii radicali, este adevărat, dar în momentul când aceștia ar întreprinde vr'o acțiune împotriva națiunii ungurești, el și partidul lui și-ar trage consecințele. Ceeace privește reforma electorală, ar fi trist, dacă s'ar aduce în favorul naționalităților — a terminat și acest conte în aplauzele aderenților lui.

Contele Tisza s'a sculat din nou și și-a susținut acuzele, iar Battyány, i-a răspuns din nou, lămurindu-se. Amândoi acești conți, pe cum vedem, s'au întrecut în patriotism unguresc, lăpădându-se ca dracul de tămâie, de noi. Contele

Tisza, prietinel Românilor, s'a lăpădat, dar nu mai puțin și-a întors fața dela noi și bărbosul democrat Battyány. Deputații guvernamentali au aruncat asupra justhiștilor că la alegeri au umblat în automobile cu naționaliștii, iar justhiștii au strigat că guvernamentalii își comadă adrese de aderență din comitatele naționaliștilor. Era un zgomot și o înfierbântare în cameră. Toți se indignau, toți se revoltau, cum pot să le arunce ceilalți o acuză așa de gravă, ca „pactarea cu naționalitățile”. E bine însă, că au fost sinceri și noi trebuie să le fim mulțumitori pentru aceasta, pentrucă, tot mai bine așa decât vecinice asiguranțe false de iubire.

La jurul unei pretinse convorbiri politice.

Fie din isvor unguresc, sau numai ca informațiune de senzație, ziarele din regat au surprins zilele trecute lumea dela noi cu vestea, că o intrevedere ar fi avut loc la Budapesta între d. Take Ionescu, cunoscutul om de stat și șef al partidului conservator-democrat din România și d. contele Tisza István, unul din cei mai iscusiți și mai vicleni conducători ai rasei maghiare de astăzi.

Ce s'ar fi petrecut cu ocazia acestei „vizite” a dlui Ionescu; ce explicațiuni reciproce s'au desfășurat; dar, mai ales, care a fost nota discuțiilor, urmate eventual în jurul relațiilor dintre România și Ungaria și în jurul situației noastre, a Românilor de-aici, este foarte greu de stabilit, deoarece în acest punct înțeleapta informație din București se mărginește la niște generalități foarte vagi. Dacă însuși „Adevărul”, care se zice că este foarte aproape de d. Ionescu, scrie în termeni așa de echivoci, de ce nu ne-ar veni să credem, că într'adevăr toată convorbirea asta trebuie să rămână mai mult o pură fantazie de reporter?

Ceea-ce, anume, „Adevărul” ține mai important de relevat, este înainte de toate

faptul că d. Take Ionescu ar fi povestit cu d. Tisza „în așa mod dulce, politicoș și înțelept, încât să poată deștepta interesul vecinilor noștri unguri asupra nevoii, ce se simte de o parte și de alta, pentru a se restabili raporturi mai bune între frații noștri și poporul maghiar”... Iar continuând, acelaș ziar mai adaugă: „Contele Tisza ar fi declarat — *dacă cumva aceste declarațiuni au fost schimbate între acești doi oameni politici! (sic!)* — cumcă certurile dintre Români și Unguri vor înceta într'un viitor, mai apropiat de cum s'ar crede”...

Acestea lucruri deci, pe cari Tisza acum nu le spune pentru întâia oară sunt toate noutățile, cari ni-se transpun dela presupusa convorbire. Și comunicatele intime nu se spun mai mult. Suntem siliți deci să ne mulțumim cu atât și să profităm de vestea asta simplă, să discutăm cazul în bine, care eventual s'ar mai putea repeta și cu alți diplomați. În legătură cu sgomotul ce a produs această presupusă convorbire în presa din România, care a binevoit chiar și de data asta să ne hărăziască sfaturi binevoitoare, nouă, presei de aici, vom relua pe scurt acest subiect în esența sa, pentru niște lămuriri necesare.

Se știe, că întâlnirile între bărbații politici ai statelor, așa zise împretinite prin alianțe, când scopurile urmărite sunt leale, nu pot fi pentru nimeni vre-un motiv de supărare, sau de „enervare”, cum ni-se atribuie nouă. Dar mai cu seamă, când vine vorba de România și Ungaria, cari au interese comune variate, atât economice, cât și industriale, cine ar putea avea ceva împotriva? Comunitatea de interese cu Tripla-Alianță și de moravuri de bună vecinătate iarăși impun aceasta. O problemă mai clară și mai simplă ca asta mai că nu poate să existe.

Iată însă că această problemă se complică în mod fatal, când mai rău, când mai bine și asta prin faptul că se ivește în calea buneii înțelegeri dintre cele două state acea

cât și la stânga Dunării și a răspândit cu succes dreapta credință la *Daci, Scythi și Goți*. Martyrologiul Roman pune amintirea lui Nichita la 7 lunar, spunând despre el următoarele: *In Dacia sancti Nicetae episcopi, qui feras et barbaras gentes Evangelii praedicatione mites reddidit et mansuetas*. Nichita a-desvoltat și activitate literară bisericească; mai târziu pe la 492 îl laudă Genadius din Massilia pentru catehismul pe care l-a scris într'o limbă simplă și clară („simplici et mitido sermone”). Timpul, când a propovăduit sf. Nichita dreapta credință la Traco-Romani, încreștinând masele mari ale poporului, e sfârșitul secolului al IV-lea și începutul sec. V, după cum rezultă atât din dovezile istorice cât și din argumentele filologice.

Prin aceste rezultate ale „contribuțiilor” dlui Pârvan se înlătură, măcar în parte ipoteza mai veche, că la poporul român creștinismul nu ar fi fost introdus pe aceeași cale ca la alte popoare, adică într'un anumit timp și de o anumită persoană. D. Pârvan, deși admite existența creștinismului în Dacia chiar dela colonizare, accentuează în deosebi caracterul misionaric al creștinismului

daco-roman; fixează timpul (375—450) când a ajuns la stăpânire deplină și arată persoana, care a stăruit pentru încreștinarea întregului popor daco-roman: sf. Nichita, pe care îl caracterizează în modul următor:

„Acesta e dară *apostolul* Daco-Romanilor din dreapta și din stânga Dunării. Un strălucit reprezentant nu numai al bisericii latine din Illyricum, ci al întregii bisericii romane. Un bărbat venerabil și învățat, pe care sf. Paulinus îl numește învățătorul și părintele său: *magister et pater*, — un înfricoșat misionar al credinței creștine printre „barbari”, — un scriitor bisericesc deosebit de prețuit pentru claritatea gândirii, ca și pentru frumuseța neîmpodobită a limbii sale latine, — un sfânt primit îndată după moarte în calendarul bisericii apusene, — dar pentru noi mai mult și mai presus ca toate, un romanizator al nostru, și prin creștinism, un reînviator în forme eterne al tradiției curate, romane-italice, la Dunărea de jos. De naștere el însuși daco-roman, prin activitatea sa el devine, cum spune sf. Paulinus, în aceeaș vreme și un cetățean al Italiei mame”.

Acum înțelegem mai bine, decât mai nainte importanța faptului, că patronul Seminarului Andreian din Sibiu este sf. mucenic Nichita Romanul.

Implinindu-se tocmai în zilele acestea o sută de ani dela înființarea acestui seminar, dorim ca dintre profesorii și elevii lui să iasă în viitor mulți apostoli ai credinței și ai culturii, cari să poată povățui poporul nostru cu făclia dreptei credințe, precum îl povățuise în timpuri atât de îndepărtate mucenicul Nichita și în timpurile mai apropiate marele Andreiu, reorganizatorul și adevăratul întemeietor al acestui „Seminar Andreian”.

La atenția d-lor învățători!

La librăria „Tribuna” se află de vânzare toate manualele școlare ce se folosesc în dieceza Aradului, asemenea și recvizite de scris și desemn. Comandele se efectuează prompt.

„Asociațiunea industriașilor de mobile” din Brașov

recomandă în atenția on. public, depozitul său bogat în

mobile

pentru camere de dormit, sufragerie, camere-garcon și saioane. Ia în întreprindere efectuarea aranjamentului complet al locuințelor și bucătăriilor; al edificiilor publice (școli, palate publice) împreună cu tapetăriile lor. — — — — —

Prețurile moderate, pe lângă condiții favorabile. — Se poate privi fără a deobliga la cumpărare! — Cataloage gratuite!

A „Brassói Butorkészítő Iparosok Arucsarnok Szövetkezete”, Strada Vămii nr. 36.

stafie a celor peste trei milioane de Români în Ungaria, cari au dreptul de-mișcare în această țară, în care își îndeplinesc datoriile de cetățeni credincioși cu atâta supusă sfîntenie.

Ei bine, mai poate opinia publică delanoi să primească cu nepăsare veștile despre modul de a discuta și problema asta a Românișmului din Ungaria? Trebuie numai decât să nu spunem nici o credință despre ele, să tăcem, când în ziarele străine se răspîndesc, prin interviewuri, cuvinte ce ne dor? Nu ni-se pare de loc justificată această pretenție, căci la urma urmelor e vorba, în toate aceste convorbiri, de noi și de existența noastră în statul unguresc! Lipsa cea mare de informațiuni obiective ale multor bărbați de stat, inoportunitatea lor de intervenție, ciudățeniile aceste din urmă, că prin convorbiri cu Tisza, cel mai înverșunat dușman al românișmului în Ungaria, s'ar putea cumva înlătura ceva din sistemele aceste teroriste, au o așa de mare aparență de tactică greșită, de încercări fără succes, încât nimeni n'are de ce să se plîngă, dacă în cercurile noastre ziaristice și politice de aici răsună cu sinceritate o dreaptă observare. Mai cu seamă, că presa noastră, când înregistrează asemenea întâmplări, nu se gîndește la persoane și la rolul ce-l joacă în viața partidelor din țară, ci se mîrginește a păstra adevărul. Noi știm perfect, că personajele însemnate, însărcinate cu conducerea partidelor politice din România, ne iubesc deopotrivă, dar când măsurile aceste de a ne arăta dragostea prin manifestări, cari une-ori se împacă puțin cu realitatea stărilor dela noi, ar fi păcat să ne poarte ponosul în ziarele lor de publicitate pentru-că ne-am împlinit datoria a le-o spune.

Avem un cas, asupra căruia am voi să stăruim în această privință. De multă vreme ziarele „Seara” și „Minerva” din București se chinuesc să scoată vinovate unele ziare dela noi și în special „Tribuna”, pentru-că ș'au spus opinia, în chestia interview-ului dela „Figaro”. Și acum, când în „Seara” dela 10 Sept. v. se vorbește despre întrevăderea Tisza-Ionescu, iarăși ne amestecă pe noi în intimitățile lor de partid și ne acuză aproape direct, că facem aici deosebiri între bărbații de stat ai României în cece privește preferința lor după culori politice:

„Ziarele takiste — scrie „Seara” — s'au grăbit să reproducă articolele acelor ziare de peste munți, cari se arătau nemulțumite fie de unele declarații ale dlui Carp, fie de întrevăderile cu bărbații politici maghiari. Se caută mai ales prin aceste reproduceri să se stabilească în jurul bărbaților conservatori legenda că nu ar fi patrioți. De multe ori s'au rostit chiar cuvinte grele la adresa lor”...

Acestor elucubrațiuni de confrăți ne leali și naivi de răutăcioși cari ne mistifică neconținut tendințele noastre de a spune adevărul, le vom da un răspuns

scurt, cum se cuvine. E o simplă închipuire, vrednică de compătimit, dacă denunță, că părerile noastre despre interview-ul domnului Carp ar putea să fie considerate ca o pornire a noastră împotriva venerabilului om politic al regatului român P. P. Carp și ca un desastru politic al dlui Carp în ceea-ce privește popularitatea patriotișmului d-sale. Noi, aici, nu suntem vrăjmași ai nici unuia dintre bărbații de seamă ai țării, nu ne amestecăm în afacerile nici unuia dintre partide și nu avem nici o preferință de apreciere a faptelor naționale. Am dori ca „Seara” să ne poată și ea imita, botezându-se în numele principiilor de a spune adevărul, în deplină independență de legăturile sale cu aceia, pe cari îi servește.

Serbările celorlalți: jubileul societății „Emke”.

Câteva zile numai după ce, la Blaj, s'a dovedit strînsa legătură care fac azi din Românii de pretutindeni un singur trup, ce închide un suflet unic, și avântul spre cultură pe care nimeni nu-l mai poate opri, stăpânii politici ai văilor ardelen, Maghiarii, cu tot alaiul lor de neofiti evrei, au serbat și ei jubileul unei societăți de cultură, a desnaționalizatoarei „Emke”.

Intre o cultură și alta e însă o foarte mare deosebire.

Cea dintâi trăiește acolo în prigonire. Nimeni nu-i întinde masă bogată și n'o apără sub acoperiș de palate de vijeliosele porniri dușmane. Statul nu vrea s'o vadă în ochi și-ar trimite-o bucuos în această „țară a Valahilor” de dincolo de munți. Dar ea rămâne prin voința, prin munca și devotamentul unui întreg popor de harnici și cinstiți săteni, cari, în loc de catedrale, îi înalță bisericuțe de sat și, în loc de Universități, îi închină căsuța școlii confesionale. Neconținut îndemnată de viața culturală liberă de dincoace, această cultură românească din Tinuturile nelibere știe să găsească însă o notă deosebită, foarte duiosă: e făcută toată numai din binecuvîntatul dinar al săracului, care, dat în dar, e mai scump lui Dumnezeu decât aurul regiilor.

Cealaltă domină și tronează. A avut și ea sfintele vremi de jertfă grea și de luptă desnădăjduită. Dar ziua ei a sosit. Acuma ea trece mîndră pe umerii popoarelor supuse, și Statul ține sabia goală înaintea ei, pe când pe margene ziaristii jidani fac să fumege cădelnițele. Și pe urma ei rămâne mirosul greu al înmormîntărilor luxoase. Căci regina de sus e moartă: a murit în clipa când strunele celui din urmă romantic care cânta despre viitorul senin al Ungariei s'au rupt în furia năvălirii biruitoare.

Incet, liniștit, într'o dulce lumină de idilă a trecut serbarea noastră. Nu s'a auzit o singură chemare la ură, un singur îndemn la răsbunare. De alții nici nu s'a vorbit: aveam destul cu noi, cu bucuria și cu speranțele noastre. Și, la sfârșit, lumea s'a împrăștiat, tăcută ca la ieșirea din biserică, purtând în mâni florile sfinte.

La ei, dela un capăt la altul trufie, zîngănit de fier, urlet al gurilor deschise să sfășie și să înghită. În patru colțuri ale lumii a mers sfidarea foștilor și viitorilor miniștri, a grofilor, a profesorilor învățați, a mîncătorilor de nații. Și în ochii crunți ai celor ce se despărțeau licărea tulbure ca amintirea unei nopți de sîngeroasă beție.

A fost mai bine la sărbătoarea robilor decât la a domnilor. Și aceasta înseamnă că este acolo o domnie care se duce și o robie care își desface mî-nile.

Cea mai veche poezie românească de dragoste.

Budapesta, 26 Septembrie.

Când stăruința fără păreche a dlui Iorga a descoperit pe harnicul călugăr stibuitor de pe la jumătatea veacului al XVIII-lea (vezi broșura „Două excursii de mănăstire...”), au tresărit de bucurie nu numai filologii noștri, ci toți iubitorii sufletului românesc în orice formă a manifestării sale. Un critic literar al nostru a zugrăvit în culori vii cecece s'a putut petrece în inima necunoscutului călugăr, când se plimba, țacăninduși mătaniile, prin preajma sfântului lăcaș.

Acum avem bucuria să vestim cetitorilor noștri o nouă descoperire literară. *E vorba de un cântec de dragoste, scris cu litere latine în 1672, în comuna Petrova. Acest important document literar și de limbă se păstrează într'un codex unguresc din Cluj, în care se mai află o traducere a „Tatălui nostru”, asemenea celei cunoscute din psaltirea lui Viski, și următorul fragment de cântec popular:*

Ci-undeți cat în față,
Fată d'albeneață,
Inima mă'nvață
Cum să'ți fac viață,
Sară — dimineată.

Norocul de a fi găsit aceste urme literare prețioase este al dlui profesor Dr. Gheorghe Alexici, din Budapesta. D-sa a făcut, astăvară, o călătorie de studii prin părțile acelea ardelen, în cari se mîrginește românișmea cu elementul săcuiesc. În călătoria aceasta d. Alexici a aflat, în diferite biblioteci, numeroase documente importante, ca de pildă 20 de scrisori necunoscute ale episcopului Atanasiu, făcătorul unirii cu Roma, originalul diplomei pe care a dat-o lui Mihai Viteazul împăratul Rudolf în Praga — cântece și dansuri românești puse pe note de un călugăr franciscan, care se recunoaște singur a fi român, etc. etc. Rezultatul acestei călătorii, atât de bogate, d. Alexici îl va cuprinde într'o carte ce va apărea în cursul iernii viitoare.

Acum, noi dăm poezia dela Petrova, al cărei titlu este: „Cântec românesc de dragoste scris”.

In pară de foc arde inima me[a] prin tine,
Deacă-m[î] aduc aminte de cuvintele tale
Cu mine depe ună făcute multe ori,
De multe ori pre obrazul meu lepote sărutări.
De-[a]ș ajunge oare-cînd acele zile,
Să poți fi cu fața ta ce[a] mîndră depe ună!
Portul meu cel negru s'ar(e) albi prin tine,
Dela mine trecută viață s'ar(e) întoarce.
Locașul gruilor toamna ele mergu,
Iară primăvară în ce[a] vreme bună
Cu soția sa pre cîmpuri iaca să bucură.
Nece atunci noi ave[a] viață fără tine;
Multe nopți trecu fără somn dela mine,
Deacă să [în]tîmplă somnu[și] și atunci vine,
Pre tine te vad și te pipălesc, imi pare mie,
Ce deacă mă scol nu-i nime lîngă mine.
Focul nepotolit deacă s'ar(e) potoli,
Din inimă bănatul s'ar(e) uschira (?)
M'aș amari deacă să mulcomește,
Și obrazul meu cel vestejit să bucură.
Strînge re[a] ce te bucuri răutăției m[e]ale,
Ce nu [î]-[î] milă de ochii miei cei slabi?
Oare așa va trece vreme ce[a] bună?
Doamne, cînd va fi capăt gîndurilor mele!
Ca dela soim ales soț așa simt acum;
In aist foc și în chin numai ce-s mîhnit,
De viață bună, bucurie nu aud.
Pînă nu voi fi ca [cu] tine nu voi fi bucuos;
Rujă roșie custă și mie-m[î] iartă,
Că de iese în iasta scriptură greșală,
Că în iese rînduri de tine iese scrisoare.
Dragost[e]a ta m'au adus pre această ruine,
Dragost[e]a ta ieșu nu o poți tăgădui,
Fața ta ce[a] mîndră numai ce oi [oi] suspini,
Doă obrazele tale gînd [cînd] le gîndescu,
Crede nu departe umblă moarte dela mine.
Nu gîndesc judecătorilor cu răută[e]a lor,
Cari mă pre mine judecă cu hir rău.
Numai să cust cu draga m[e]a ce[a] îndrăgîță,
Pînă la moarte mă voi alegădui cu tine.
De [î]-[î] aș ieșu pute[a] pieptul tău dizbumba,
Frumoase doă țifele să le pipălesc,
Frumoase doă minute să le poți stringe,
Frumos și drag obrazul să-î poți săruta!

NETUSIL VINCE CAȘOVIA-KASSA FÓ-utca 80.

înainte: **KAROL ELISCHER**

export de **cărnuri afumate, cărnățării și salam.** Serviciu prompt. — Cataloge trimitem gratuit și franco

Cite stele simt dragă noapte pe ceri,
Atita bine să fii deie dumnezeu tie;
Cît pisocu-î pre termurele mării,
Atita bine descălece, dela inimă voi tie!

Noi am transcris poezia fără particularitățile ei ortografice, întrucât scopul acestor șire nu este științific. Cu toate acestea ne exprimăm părerea că autorul necunoscut al cântecului de dragoste a fost maramurășan, — în opoziție cu d. Alexiei, care înclină spre existența — pe vremuri a unei Petrove în Bănat.

Correspondentul.

Rășoi între Italia și Turcia.

Italia va ocupa Tripolis. — Că se petrece în Italia. — Flota italiană spre Tripolis. — Mobilizări de trupe în masă.

Roma, 23 Sept. n.

(Dela coresp. nostru). Când vă vor ajunge aceste rânduri, ocuparea Tripolisului va fi dacă nu un act împlinit, cel puțin aproape de a fi desăvârșit.

Evenimentele se precipită, Italia este ferm decisă de a ocupa Tripolisul, iar guvernul ei are aprobarea tuturor puterilor europene.

Cel puțin, judecând după desfășurarea faptelor, după cele ce zic ziarele și după tonul aprobator în care scriu ziarele străine, nici una din puterile Europei nu este contrară acțiunii Italiei în Africa.

De șase zile, fierbe opinia publică italiană, ziarele sunt pline de informații asupra mișcării flotelor, toți au în gură vorba rășoi, și chiar și un grup parlamentar socialist, — cu toate principiile antirășoanice ale doctrinei socialiste, — aprobă în gura mare deciziunea guvernului italian.

Dela mic până la mare, toți sunt de comun acord: ocuparea Tripolitaniiei.

Pentru ce această ocupare?

Iată cari ar fi motivele:

Încă de multă vreme, mai înainte de ocuparea Somaliei, Italia ar fi avut ocazie să ocupe Tripolisul, care i-ar fi servit ca un mare debarcament pe coasta africană în Mediterană, iar pe de altă parte i-ar fi servit la întinderea politice sale coloniale, la fel cu marile puteri europene, a căror tendință colonială se estinde din zi în zi.

Politica internă italiană din acel timp, a făcut o mare greșală — recunoscută azi de toți — că în loc de Tripolis a ocupat Somalia, o țară puțin fertilă, arsă de soarele ecuatorului, departe, selbatică.

În vara aceasta, Franța și Germania sau întins în Maroc și acest fapt prin sine a adus decizia guvernului italian de a profita acum de ceiace nu a putut sau nu a vrut să profite pe atunci: să ocupe Tripolisul.

Lucrul pare cam samovolnic, și nu numai că pare dar chiar este, căci Imperiul otoman, cărui aparține Tripolis, în stare de provincie, nu are nimic de a face cu Marocul sau cu Italia.

Atunci?

Atunci, se va urma așa cum s'a urmat cu Bosnia și Herțegovina: Italia va ocupa frumusele Tripolitania, iar Turcia va fi silită să-și vadă desmembrarea puterii sale; încetul cu încetul, una după alta provinciile sale îi vor fi răpitate, va fi ciontită mereu în posedimentele sale până ce nu va mai rămânea decât cu stăpânirea teritoriului ce-l are în Europa.

Natural că în starea prezentă a lucrurilor, Turcia nu se lasă așa ușor, cum s'a lăsat cu luarea Bosniei și Herțegovinei, și guvernul din Constantinopol a început o acțiune care probabil că se va sfârși cu un rășoi. Astfel a mobilizat trupe, a trimis în Tripolis bastimente, și se șoptește că chiar și trupe au fost debarcate.

Italia, pe de altă parte, ținând să-i reușească lovitură, a strâns toate escadrele flotei sale: escadrele de torpiloare și de contratorpiloare au pornit spre Sicilia; escadra de chiurasate dela Spezia este gata, iar vice amiralul italian Aubry a plecat aseară să ia comanda. Din portul Kenesia, cele 2 chiurasate și cele 12 torpiloare au pornit spre sud.

În total, Italia a pus pe picior de rășoi trei esadre, compuse toate la un loc din

- 10 chiurasate,
- 8 încrucișătoare chiurasate,
- 15 încrucișătoare jumătate chiurasate,
- 2 exploratoare,
- 2 nave pentru punerea de mine,
- 28 contratorpiloare,
- 28 torpiloare.

Ca personal, s'a mobilizat clasa anului 1898 precum și toți oamenii din clasa anului 1897 și 1896.

Italia deci este preparată și a și făcut cea dintâi mișcare. Dar Turcia?

Din ziare, pare că și în Turcia preparativele să fie în toi, dar cu spiritul acela aprins al rasei latine, italienii nu vor să știe de ce se petrece în Turcia, convinși și înflăcărați de ideea sigurei lor reușite.

Diplomaticeste, n'au fost și nu sunt tratative între guvernul Italiei și al Turciei, și chiar dacă ar fi fost un început de tratative, ar fi trebuit să se suspende, deoarece Turcia a scos la pensie pe ambasadorul său din Roma pe ziua de alăltăeri.

Pe de altă parte, nici Italia nu are ambasador la Constantinopol, deoarece noul ambasador numit acolo încă de acum trei luni, nu și-a luat încă postul în primire.

În concluziune: momentul operațiilor militare este foarte aproape; Italia nu vrea să se lase a fi înăbușită în Mediterană: motive de politică militară și economică silesc Italia să se miște și pare că poporul italian a înțeles aceasta.

P. Robescu.

Știrile mai proaspete.

După cum era de prevăzut, categorica acțiune întreprinsă de Italia a stârnit cea mai vie senzație pe întreg globul. Telegramele sosite cu data de azi, 26 Septembrie, încă nu aduc nici o infor-

mație despre locul până la care să fi ajuns flota italiană. În imperiul otoman spiritele sunt agitate la culme și se prevede că guvernul turc va fi necesitat să cedeze opiniei publice, răspunzând Italiei cu aceleași arme. Sultanul luând știre despre plecarea escadrelor italiene ar fi exclamat:

— Dacă Italia nesocotește dreptul internațional și atacă hoștește Tripolisul, eu voi fi nevoit să abdic.

Ambasadorul Iatliei a prezentat eri Porței o notă cuprinzând pretențiile guvernului său, cari ar fi: drept de control asupra comerțului extern, drept de a transporta trupe în Tripolis pentru cazul când ofițerii turci n'ar înceta să instige pe indigeni împotriva vieții și a siguranței cetățenilor italieni, și în sfârșit, drept de jurisdicțiune în procesele comerciale privitoare la interesele comercianților italieni.

Azi după amiazi guvernul turc s'a întrunit în consiliu luând în dezbateri pretențiile guvernului italian. Guvernul turc își dă seamă de anevoința oricărui refuz, după ce Italia are pentru scopurile sale, deja de ani de zile, aprobarea Franței și Angliei, și, acum de curând, și pe cea a Germaniei și Austro-Ungariei. Se crede că în cele din urmă Turcia, întocmai cum cu ocazia anexării Bosniei și Herțegovinei, va fi nevoită să cedeze. La Berlin eventualitatea unui rășoi se crede exchisă.

Deocamdată efectele cele mai serioase ale pasului întreprins de Italia, se arată pe terenul intereselor economice. Turcia amenință cu boicotarea comerțului și a industriei italiene, ceiace pentru Italia, care își are piețele principale în imperiul otoman, ar însemna o pierdere mai enormă decât chiar pierderea Tripolisului.

Ziarul „Vossische Zeitung” anunță că pentru circulația dela burse începutul acțiunilor diplomatice dintre Turcia și Italia, înseamnă cel puțin 2 săptămâni de cea mai păgubitoare nesiguranță.

Cronică externă.

Kocovzev, noul ministru prezident rus. Urmasul lui Stolypin s'a găsit în persoana lui Vladimir Nikolaievici Kocovzev, ministrul de finanțe de până acum. Numirea noului prim-ministru a întâmpinat simpatii generale, pentru că se spune că Kocovzev deși e conservator, totuși nu este atât de reacționar ca înaintașul lui. În legătură cu numirea lui Kocovzev s'a colportat știrca că și politica Rusiei se va schimba, deoarece noul prim-ministru ar fi un elev al antecesorului Stolypin, Witte. Față de această știre, un ziar rus care stă aproape de Kocovzev scrie: Știrile colportate prin presă despre schimbarea politicii rusești, ca o urmare a morții lui Stolypin, nu sunt întemeiate. Politica lui Stolypin, făcută în legătură organică cu viața și necesitățile imperiului rusesc nu a putut muri cu el. În rădăcinarea ideii monarhice, precum perpetuarea drepturilor monarhului și ale poporului rusesc rămân și mai departe probleme ale regimului nostru. Cu știrca despre o reînviere a absolutismului, ca o consecință a atentatului împotriva lui Stolypin încă se urmărește numai neliniștirea opiniei publice. Dimpotrivă, cu cât va prinde rădăcini mai puternice în sînul poporului rusesc ideea reprezentanței poporului, cu atât mai mult parlamentul va fi o armă împotriva revoluției și a teroarei.

Ludovic Faimann
croitor englezesc.

Recomandă atelierul său renumit în croiala hainelor, pardesiilor și paltoanelor. — Bogat asortiment în stoffe streine și indigene.
Serviciu prompt. — Prețuri ieftine!

Croitorie englezească
Lugoj, edificiul-Bazar,

Zile de sărbătoare pe valea Mureșului.

Deda, 20 Septembrie.

La noi de jale povestesc
Și codrii și desișuri
Și jale duce Mureșul
Și duc tustrele Crișuri.

Ţ. Goga.

Mureșul, valea legendară care e legată atât de strâns de inima și sufletul poporului românesc, a avut în 4/17 Septembrie bucuria de a vedea pe malurile sale pe capul bisericii ortodoxe române, încunjurat de fiii săi sufletești.

În această zi s'a sfințit frumoasa biserică din comuna Meșterhaza, prin Ex. Sa Inalt Prea Sfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu.

I. P. S. Sa își exprimase dorința să nu i-se facă primiri șgomotoase în decursul călătoriei, cu toate acestea poporul auzind de venirea Ex. Sale pe Mureș a ieșit la toate gărilă întru întimpinare.

Ex. Sa a plecat din Sibiu în 3/16 Septembrie a. m. cu o suită compusă din următorii: Dr. E. Roșca, vrednicul director al institutului pedagogico-teologic din Sibiu, Lazar Triteanu asesor și referent școlar, Galacteon Șagău, asesor, și alții pe cari în fuga condeiului i-am scăpat.

În frunțașă comună Deda din tractul Reghinului trenul cu înaltul oaspe sosește la orele 4 p. m. unde e așteptat de poporul din frunțașă comună Deda cu harnicul preot Ioan Vodă asistat de învățătorii Ioan Borșan, Gregoriu Ceotea, și notarul comunal Ioan Bucur. Preotul Ioan Vodă cu obicinuita-i oratorie într'un discurs elasic și în termeni bine aleși salută, scoțind la iveală pe cei doi factori cari au să conducă destinele poporului românesc.

Poporul îl aclamează cu strigăte de „Să trăiască”, apoi I. P. S. Sa cu figura sa impozantă, mulțamește pentru frumoasa primire, dă sfaturi poporului ca prin harnicie și păstrare să și croiască o soartă mai bună. Poporul primește sfaturile cu însuflețire apoi bătrînul cap bisericesc urcă treptele trenului spre o călătorie mai departe.

Între vii aclamațiuni, trenul se pune în mișcare și își continuă drumul pe Mureș în sus până la Răstosnia. Aici Ex. Sa e întimpinat de poporul din câteva comune, cu strigăte puternice, apoi trenul pleacă pe Mureș mai departe. — Drumul se strîmtoarează din ce în ce mai tare, Mureșul ne schimbă peisajul din ce în ce mai romantice până când ajungem în tunelul dela Polăți.

Eșind din tunel, ajungem petrecuți de frumusețile naturii și încântați de valurile line ale Mureșului la gara din Ilva unde preotul Petru Cădariu și învățătorul Nicolae Nașcu în frunțașă poporului numeros din comună ne fac o primire frumoasă apoi se alătură și ei la suita Inaltului Prelat. De aci în câteva minute ajungem la gara Meșterhaza, unde Exc. Sa e primit de preoțimea tractuală compusă din următorii preoți: Ioan Duma, Sacă, George Cazan, Filea, Nicolae Gliga, Rîpa-superioară, Iosif Popescu, Dumbrava, Vasile Mateiu, Rîpa-inferioară, Dionisie Radu, Cuișdin, Alexandru Oltean, Iabenița, etc., în frunțașă lor părintele Grigoriu Nicoară, adm. protopopesc al tractului Reghin, care în cuvinte calde bineventează pe Inaltul Prelat.

Exc. Sa coboară treptele însoțit de suita sa între cari mai remarc acum pe harnicul protopop al Cetății de piatră: Vasile Duma fiu al tractului Reghin, Iosif Popescu, directorul băncii „Mureșana” din Reghin, Dr. Ioan Popescu Reghin, Dr. Tilea, medic, Toplița română etc. I. P. S. Sa între bubuituri de treascuri, mulțamește administratorului tractual, preoților și învățătorilor pentru frumoasa primire, apoi trecem Mureșul și intrăm în comună.

În comună poporul îmbrăcat în haime de sărbătoare așteaptă în frunțașă cu preotul local Alex. Nicolescu, care în cuvinte frumoase bineventează pe Mitropolitul precum și pe oaspeți. Excelența

Sa mulțamește în cuvinte calde părintelui Nicolescu pentru frumoasa primire precum și poporului pentru străduința cu care a ridicat această biserică, menită să dea mângăiere poporului care aleargă sub scutul ei ocrotitor. Ex. Sa își încheie discursul între cele mai însuflețite aclamațiuni. Descinde apoi la casa părintelui Nicolescu, unde se servește o cină. O parte din preoți oficiază încă în seara aceea în vechea bisericuță vecernia și cu aceasta s'au încheiat solemnitățile zilei prime.

Duminecă dimineața sosesc de pe culmile dealurilor grupuri-grupuri de țărani, femei, babe, copii, copile, bărbați, moșnegi îmbrăcați în vestimente de sărbătoare. Trenul din sus și din jos ne mai aduce o mulțime de oaspeți.

Sfințirea apei a fost începutul solemnităților și a fost oficiată de: protosincelul Dr. E. R. Roșca asistat aproape de toți preoții tractuali. Răspunsurile le-a executat cu o precizie uimitoare un cor a elevilor teologi ai seminarului „Andreian” din Sibiu sub conducerea teologului Ioan Ignaton compus din următorii teologi: Ioan Beleiu, Teodosiu Ganea, Ioan Iar, Damaschin Iancovicu, Mihail Neagu, Ilie Păștină, Laurian Aron, Ioan Sava, Dorift Șuteu, Izidor Sevan, Grigorie Vermeșan și Gheorghe Comșa.

După sfințirea apei, corul preoțesc sub conducerea protosincelului Roșca pleacă să invite pe I. P. S. Sa care, sosind, începe actul sfințirii. În decursul liturgiei I. P. S. Sa a hirotonit întru preot pe tînărul Ioan Lașiță ales preot în Lancrăm (tractul Sebeș).

După liturgie au avut loc recepțiunile în ordinea următoare: Preoțimea tractuală sub conducerea administratorului ppesc Grigore Nicoară, confesiunea gr.-cat. sub conducerea lui Ariton Popa protopop în Reghin, confesiunea reformată sub conducerea preotului reformat din Toplița română, apoi învățătorii tractului Reghin sub conducerea inv. Ioan Borșian.

După recepțiuni, cu toții câți am încăput am luat parte la banchetul din școala din loc. La la friptură, I. P. S. Sa Mitropolitul ridică păharul în sănătatea Maj. Sale, Grigorie Nicoară pentru Mitropolitul, Nicolae Gliga paroh în Rîpa de sus pentru gremiul consistorial, Dr. Roșca pentru autorități, asesorul N. Ivan pentru confesiuni, asesorul Lazar Triteanu pentru preoți și învățătorimea tractuală, Ioan Vodă preot în Deda pentru dame, Duma pentru arhitectul Pamfilie și valorosul pictor Kabadejev, asupra căruia voi mai reveni. Șirul toastelor îl încheie protopretorele Reghinului de sus: Reichel Aladár, care toastează pentru buna înțelegere între naționalități punând pond pe iubirea împrumutată. — Masa se ridică la orele 4 p. m.

Seara corul teologilor a dat un concert admirabil, și după concert dans până la ziuă.

Cu această ocaziune țin să remarc pe d. Andrei Cădari care a primit la masa dsale pe toți oaspeții cari n'au încăput la banchet. Asemenea și Grigorie Cădari a primit la masa ospitală inteligența care a sosit târziu la banchet.

Cu aceasta s'a încheiat șirul solemnităților sfințirii bisericii din Meșterhaza, iar noi dorim ca Ex. Sa I. P. S. Domn Ioan Meșianu să trăiască încă mulți ani spre binele poporului în frunțașă cărui Părintele cereșe L'a pus.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.

Specialist în morburile interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petőfi (lângă gimnaziu) Nr. 10.
Consultanți: 11—12 ore a. m. și 1/23—5 ore p. m.

Din jurul Devei

Sfințirea școlii din Sântindreș. — Adunarea despărțământului Deva al Asociațiunii. — Expoziția de țesături a femeilor din Sântindreș.

Cum treci pe drumul țării pe lângă comuna Sântindreș, îți atrage atenția un edificiu frumos de curînd zidit, edificiu, care ridică mult aspectul comunei. Cercetat de aproape, numai decât se poate constata că acela este un așezământ cultural și după stilul în care e zidit, privitorul descopere că acea clădire este școală românească.

Da, e școală românească, pe care bravii Români ai comunei au ridicat-o cu jertfe mari spre fala lor și mândria noastră a tuturor Românilor. Bravii sântindreșeni au ascultat îndemnul și povețele conducătorilor lor firești, ale vrednicului preot Gherghe Popovicu și ale zelosului învățător Ioan Popovicu. Că azi Sântindreșul are o școală, ca și care rar se mai găsește pe sate, meritul acesta îl au deopotrivă conducătorii amintiți și poporul nostru harnic de acolo. Conducătorilor li-se cuvine laudă că au știut infiltra în aceste timpuri grele sentimentele de alipire față de așezămintele noastre, iar poporului, că a dat ascultare povețelor și îndemnelor primite, jertfind fiecare atât cât a putut.

Sfințirea acestei școli s'a întâmplat acum în 21 Septembrie n. la praznicul sf. Măriei mici. A fost o zi de îndoită sărbătoare pentru toți câți am fost de față.

Aproape toți intelectualii noștri din Deva și jur au luat parte la acest act, cum și un popor numărös.

Actul sfințirii școlii l'a săvârșit protopopul tractual Dr. Ioan Dobre cu asistența alor 6 preoți.

A ridicat mult nimbul serbărilor prezența corului bisericesc din Orăștie, care a cântat atât la liturgie cât și la sfințirea școlii. Muzica e puternică, ea câștigă, convinge, însuflețește și răpește. Așa putem zice despre cântările corului, căci melodiile sale de tot frumoase ne-au câștigat, ne-au convins, ne-au însuflețit și ne-au răpit cu sine. Conducătorul maestru al corului d. Branga e cu mult mai cunoscut obștei românești, decât ca pana noastră necompetentă să îi aducă laude. Dar datori suntem să-i aducem și pe calea aceasta mulțumita și recunoștința noastră pentru tributul cu care a concurs la ridicarea serbării.

Ca sărbătoarea să fie și mai măreață, despărțământul Deva al Asociațiunii a ținut adunarea cercuală tot în ziua aceasta în comuna Sântindreș. Comitetul despărțământului însoțit de o mulțime de inteligenți din Deva la sosirea sa în comună a fost salutată și bineventat în fața alor sute de țărani de preotul local George Popovicu. Adunarea a decurs în conformitate cu ordinea de zi statorită în convocator. Raportul comitetului făcut prin rostul notarului Dr. Eugen Tatar a fost ascultat cu vii interes și luat spre cunoștință. Din acesta amintim cu deosebire că comitetul și-a luat în program a ținea prelegeri populare în toate comunele frunțașe, apoi, că comitetul a sulevat afacerea fondului pentru îmbrățișarea industriei și meseriilor, — având de scop a realiza menirea fondului prin împărțiri de ajutoare tinerilor români cari îmbrățișează aceste carieri.

Frumoasă și de tot însuflețitoare a fost disertațiunea dlui Dr. Iustin Pop despre Asociațiunea. Lucrarea cu multă competență, stilul frumos și bogăția de idei desvălită în ea a fost onorată cu aplauze generale.

S'au înscris mai mulți membrii ordinari și ajutători, încasându-se o sumă destul de frumoasă.

Comitetul s'a completat cu doi membri: Dr. Petru Groza avocat în Deva și Dionizie Ardelean proprietar în Deva.

Din prilejul adunării cercuale femeile române din Sântindreș la îndemnul m. st. prezidente a Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoara: Dna Elena Pop Hossu Longin, au aranjat o expoziție de țesături și cusături. Din dărnicia intelectualilor, exponentelor li-s'au împărțit

MOBILE

În cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufragerie
locuțe, garton
în garnitură de
plele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyseben, Str. Șaguna Nr. 7.

premierii în suma de 55 cor. Totodată s'a predat unei preotese Popoviciu Albumul de țesături și cusături al doarei Minerva Coema cu menirea, ca în restimp de doi ani să se poarte pe la țărânce, ca astfel să se răspândească motivele românești și aici și jur, unde portul de azi al țărâncelor e de tot corupt. Premierile s'au făcut îndeosebi pentru a încuraja țărâncele, altcum foarte harnice.

După adunarea despărțământului s'a ținut banchet în școala cea nouă, iar seara concert dat de corul bisericesc din Orăștie, căruia i-a urmat o petrecere până în zori de zi.

Ca încheiere țin să releviez faptul că stăpânirea s'a arătat în mod deosebit de binevoitoare față de Sântindreșeni. Anume a deschis acum cu începutul anului școlar o școală de stat. Astfel Sântindreșul are două școli: școala confesională română și școala de stat, fiecare cu învățătorul său. Școala română își are edificiul său pompos întru toate corăspunzător cerințelor legii, iar cea de stat e înfundată la marginea satului într'o hurbă, care pe vremuri a servit de făuriște. E curioasă dispoziția asta a stăpânirii reprezentată în cazul acesta prin inspectorul școlar din Deva, faimosul slovac maghiarizat din Deva, că înființează școală de stat chiar în Sântindreș, unde nu e nici o trebuință, căci Sântindreșenii după cum am amintit au școala lor modernă, iar zeci de sute sunt lipsite de școală și nu capătă nici la rețete cereri.

Ei, dar s'a păcălit stăpânirea. Dintre bravii Sântindreșeni nu s'a aflat nici unul care să-și înscrie copilul la școala de stat ci toți și-i-au înscris la școala lor, zidită de ei. Se vorbește că s'au făcut încercări, ca din comuna vecină Sântuhalm, care asemenea e românească și nu are școală de loc, să se acapareze baremi de leac vre-un băiat la școala de stat, dar nu au putut afla nici unul. Învățătorul de stat, care nu știe nici o iotă românește, toată zian se plimbă prin sat cu bâta în mână, dând lucru și frământare fantaziei sale. Că până când va mai sta învățătorul de stat în Sântindreș nu știu, dar că școala de stat în Sântindreș ce soarte va avea, nu e greu de ghicit.

Laudă vouă bravi Sântindreșeni.

Correspondent.

Rusia strânsă într'un cerc de fer.

— Un articol al revistei „Questions diplomatiques et coloniales”. —

Prim luna Iunie din anul 1908, unul dintre ziarele oficiale germane a întrebuintat un termen caracteristic, spunând că dușmanii Germaniei caută s'o strângă într'un cerc de fer. Cu această ocazie împăratul Wilhelm, într'un discurs ținut ofițerilor a declarat că aceasta nu trebuie să îngrijească pe patrioții germani, pentru că orice act dușmănos din partea vecinilor va avea de efect să mărească puterea Germaniei.

La Berlin sunt convinși că cercul de fer este format de Franța, Rusia și Anglia, cari n'au altă țintă decât să izoleze cu desăvârșire pe Germania. După oamenii politici germani, acțiunea de izolare ar fi susținută de Spania, Portugalia și Iaponia și chiar și Italia ar fi dispusă să părăsească pe Germania și Austro-Ungaria, dacă în schimbul acestui fapt i-s'ar da compensații în Balcani și Tripolitania.

Dar dacă în jurul Germaniei se ferecă un cerc strâns, nici Germania nu stă cu mâinile în sân, după cum spune în ultimul său număr revista „Questions diplomatiques et coloniales”, ea caută să strângă într'un cerc de fier și mai puternic pe Rusia. Iată ce susține în rezumat numita revistă și cum amestecă și țara noastră în planurile Germaniei:

Pentru a-și ajunge scopul, Germania urmărește și ajută cu mult interes, ca cel mai târziu până la anul 1916 China să aibă concentrate la granițele Mancuriiei cel puțin 30 divizii de oaste bine organizată și instruită după tactica germană.

Pentru atingerea aceluiaș scop, Germania contează pe cel puțin 500.000 soldați suedezi. În ceea ce privește Austro-Ungaria, aceasta este legată prin convenții speciale ca să ajute pe germani în cazul unui conflict armat cu Rusia.

Dar numai cu aceste ajutoare, zice revista amintită, cercul de fier în jurul Rusiei încă nu este complet și de aceea el este întregit de Româ-

nia, stăpâna gurilor Dunărei, care are însărcinarea să nu lase oșile rusești să reacă pe malul drept al Dunării și de Turcia, care în ultimul timp este cu totul înhamată la carul politicii germane.

Din spre partea Turciei, cercul acesta de fier se va întări și mai mult, după ce se va termina construcțiunea liniilor ferate din Asia-Mică, unde capitalurile germane au acaparat totul.

Tot în scopul acesta Germania este cea mai mare susținătoare a politicii din Constantinopol, căutând să consolideze imperiul turcesc și să mărească influența germană în Balcani.

INFORMAȚII.

A R A D, 26 Septembrie n. 1911.

Români în literatura unghurească.

În lunile din urmă foiletoanele câtorva ziare unghurești din Budapesta au fost adesea împodobite cu nume românești. Caragiale, Vlăhuta și mai cu seamă Sadoveanu au fost traduși de un admirator al literaturii noastre care nu voințe să i-se știe numele. Traducerile sunt bine făcute, unele („Zina lacului”) admirabile. Un lucru însă trebuie să-i reproșăm vrednicului traducător (care, de sigur, cetește șirele acestea), anume: ciuntirea unor nume. Nu știm cu siguranță cine sau ce este pricina acestui fapt: traducătorul sau considerații de tehnică gazetărească, dar afirmăm că — îndreptarea unui meșter ca d. Caragiale este o naivitate, dacă nu o grandomanie. Asta chiar și în cazul, când tăieturile s'ar fi făcut pentru ca „Hanul lui Mânjoală” să încapă într'un singur număr al ziarului „Világ”. Altfel, toată recunoștința noastră pentru zelul acestei gazete de a populariza opera scriitorilor români de valoare indiscutabilă.

Dar în ziarele unghurești nu întâmpinăm numai nume atât de cunoscute, cum sunt ale autorilor amintiți, ci și nume obscure ca Ion, Maria, Petre și altele. Aceștia sunt eroii unor povestiri, scrise de unghuri despre români, sau despre unghuri și români deodată. Nume celebre la compatrioții noștri, ca Gárdonyi Géza, sau începători cu șanse serioase de a ajunge celebri, ca Pakots József, umplu colonițele foiletoanelor cu subiecte românești.

O constatare se impune din capul locului. Românii acestor scriitori sunt departe de maniacii, fanaticii și dacoromaniștii lui Jókai și Rákosi. Disprețul, îngâmfarea și patosul fals, cu care prezintau acești scriitori pe Români, au dispărut la autorii mai tineri. Obiceiurile, credințele, superstițiile noastre nu mai sunt batjocurite. Azi privesc și Ungurii pe țărâni noștri ca oameni cari au suflet. Și sufletul acesta vreau scriitorii unghuri să-l arete. Nereușita lor se explică prin lipsa unei cunoașteri depline a vieții și a limbei noastre.

Ici-colea găsim și azi ciudații în povestirile scriitorilor unghuri, dar acestea nu mai sunt revoltătoare. De neînțeles este însă cum poate să înțeleagă un scriitor cu conștiința chemării și a talentului său subiecte dintr'o lume pe care n'o cunoaște. În astfel de cazuri cetitorii inteligenți vor vedea că autorul a fost fatal nevoit să dea doar dulcegării, sentimentalism ieftin, pe care nuanțele ușoare de exotism nu le pot salva.

În sfârșit de asta nu ne doare pe noi capul. Insuccesele literare ale lui Gárdonyi sau ale altui scriitor unghur nu ne privesc. Cu prilejul acesta noi voim să remarcăm că în conștiința publică unghurească se petrec schimbări lente, cari cu timpul vor face posibilă vederea reală a împrejurărilor dela noi. Faptul acesta nu ne umple inima de nădejdi deșarte, importanța lui nu o exagerăm — dar îl înregistrăm ca pe orice fapt — document al vremii. Gk. D. Găban.

— Adunare poporală în Belinț.

Ni-se scrie: În 22 Sept. st. n. s'a ținut o conferință în T. Recaș la inițiativa dlui protopop G. Serb din Belinț și a dlui Dr. Georgevici, avocat în T. Recaș

Conferința a decis convocarea unei mari adunări de popor în comuna Belinț. S'au mai hotărât cu însuflețire — excepționd pe doi domni, — să invite pe lângă ceilalți bărbați politici ai noștri și pe marele poet al neamului, O. Goga și să pu-

blice convocatorul în ziarul „Tribuna”, ai cărei aderenți însufleții s'au mărturisit toată mulțimea de bravi preoți, învățători și țărâni, cari erau de față.

— Tenorul I. Rădulescu la Lugoj.

Aflăm că Joia viitoare d. tenor I. Rădulescu va da în Lugoj un concert al cărui program compus din bucăți clasice și românești se va desfășura în sala teatrului orășenesc. Față de acest eveniment artistic lumea românească din părțile locului manifestă un deosebit interes. De aci d-sa va pleca la Caransebeș și-și va continua apoi drumul prin părțile ardelen.

— Vlaicu la Brașov. Cu data de Luni, 25 Septembrie, „Gaz. Transilvaniei” anunță:

Aeroplanul Vlaicu sosește mâine, Marți, la Brașov și începând de Mercuri dimineața până Sâmbătă dim. va fi expus spre vedere generală în sala din curtea otelului „Europa”. Intrarea de persoană 1 cor. Pentru țărâni, soldați și studenți 40 bani. Biletele se vor pune în vânzare începând de Mercuri la librăria Mureșianu, Hiemesch, Brassói Lapok și la prăvăliile firmelor Eremias nepoții și Coleșa et Pană.

Cu trenul de azi dimineață a sosit la Brașov d. inginer Ioan F. Negruțiu pentru a lua ultimele dispozițiuni în vederea sborului apropiat. Azi după amiază a examinat din nou terenul de sburat, și a angajat lucrători pentru ridicarea hangarului și a tribunelor pe locul de sburat.

S'au luat deasemenea măsuri pentru înlesnirea circulației la locul de sburat cu ajutorul trenurilor speciale, cari vor circula între orele 3—4 p. m. la locul de sburat.

— Un vechi manuscript. Teologul Adolf Harnack și docentul dela universitatea din Atena, Dr. Diobouniotis, cum se anunță din Berlin, au făcut o descoperire importantă din punct de vedere al istoriei bisericești, și adevărat au aflat un comentariu al lui Origené (185—283), făcut la apocalips. Nu de mult Diobouniotis trimisese lui Harnack o copie de pe un manuscript dintr'o mânăstire. Manuscriptul cuprindea textul revelațiunii făcute sfântului Ioan Evangelistul până la cap. 14, v. 4, cu un comentariu. Acest comentariu, după părerea celor doi teologi, datează din veacul al treilea și este opera lui Origené.

— Manualele dlui I. Vuia au fost aprobate de minister în ultimele ediții. Faima lansată în Maramurăș despre opreliștea manualelor dlui I. Vuia nu este adevărată, învățătorii noștri le pot folosi în școale.

— Poliția rusească. După ce Stolypin a fost rănit în teatrul din Kiew, mai mulți polițiști „de încredere” au fost comandați să-l ducă pe ministru la spital. În drum, nu se știe cum, a pierit din buzunarul lui Stolypin un ceas de mare preț pe care-l primise credinciosul prim-ministru dela însuși țarul Nicolae. Că cine dintre polițiști „de încredere” a șterpelit orologiul, nu se știe. Atâta e cunoscut că țarul, auzind despre această ispravă, s'a supărat grozav și a dat ordin să fie închiși toți polițiștii din Kiew până se va afla cine a fost vinovatul. În ori ce caz este caracteristic acest fapt pentru gradul de demoralizare a acestei poliții din sfântul imperiu al Rușilor.

— Cartoforii din Arad. Fiindcă în orașul nostru s'au prea înmulțit cartoforii, căpitanul nostru de poliție d. Sarlott Domokos a dat ordin ca toate cafenelele să fie des și strict inspectate de către polițiști. Suntem curioși ce efect va avea acest ordin al dlui căpitan de poliție, căci mare este patima celor împotriva căror se îndreaptă el.

— În groapa cu var. Din Copșa mare, comitatul Târnavei mici, se anunță că femeia Maria Lăpădat din localitate stingând într'o groapă var, din nebăgare de seamă a călcat atât de nenorocit încât a căzut în groapa cu varul arzând clocotitor. Până să vină cineva să o scape nefericita s'a rănit atât de grav încât a trebuit transportată în spitalul din Sibiiu.

— Prolongarea expoziției din Roma. Din Roma ne vine știrea că din cauza împrejurărilor

sanitare de până acum expoziția universală din Roma nu a avut vizitatori așa după cum s'a așteptat, deci va rămâne deschisă până la sfârșitul anului. Tot în legătură cu aceasta se vorbește însă că expoziția să se închidă numai la jumătatea anului viitor. Asupra acestui lucru nu s'a adus însă până acum nici o hotărâre definitivă.

— **Ruptură între Slovaci.** Un ziar de seara din Budapesta aduce știrea că conducătorii slovaci, Milan Hodja și Ferdinand Skiciac au întemeiat o întreprindere cu capital social de 30,000 cor. Scopul societății nu se știe, zice ziarul unguresc, noi avem însă informația că prin aceasta se pregătește o gravă ruptură între Slovaci.

— **Moartea lui Henri Houssaye.** Din Paris primim știrea că ieri a murit acolo academicianul Henri Houssaye, unul dintre cei mai mari istorici ai Franței. Houssaye a studiat mai întâi istoria greacă, petrecând mai multă vreme la Atena, dar nu mult după ce s'a rentors în Franța s'a ocupat de istoria epocii napoleonice, dând în această privință cele mai temeinice studii. Răposatul era un stilist de seamă și un adânc cunoscător al istoriei filosofiei. A ajuns membru al Institutului la 1894, față de marele romancier Emil Zola.

— **Moștenirea lui Jokai.** Gazetele ungurești aduc pe larg știrea că ministrul unguresc de culte a cumpărat toate manuscritele, documentele, tablourile și obiectele de artă cari au rămas pe urma lui Jókai, cu un preț considerabil de trei sute de mii. Toată această moștenire împreună cu mobilierul camerei de lucru a răposatului scriitor vor fi așezate în așa numita „Casa lui Petöfi” din Budapesta. Intre multele tablouri foste ale lui Jokai s'a găsit și un prețios tablou de Veresciagin.

— **Înmormântare.** Ni-se scrie: In 11 (24) Septembrie a. c. a fost așezat spre veșnică odihnă, aici în comuna Cladova (Caraș-Severin), fruntașul țaran *George Căpitan*, de origine din comuna *Seitin*, tatăl M. O. nostru preot Ioan Căpitan.

Deja de dimineață sunau clopotele a jale, căci am pierdut un Român de viață veche, care a dat comunei noastre un preot cu o inimă tot așa de românească ca și a sa, iar la orele 9 a. m. a fost ridicat cosciugul și dus la sf. biserică între cântările funebre, cântate de către M. O. D. preoți: *Constantin Rosa*, *Ion Trif* (Leucusești), *Gheorghe Aurariu* (Cutina) și *Livius T. Mihailovici* (Lăpușnic); apoi de către învățătorii: *Iancu Barbulescu* (Cutina), *Ioan Furdian* (Leucusești), *N. Ugliș* (Bara) și *Trandafir Buru* (Cladova), precum și toți cântăreții și fruntașii din localitate.

După terminarea sf. liturgii și localului, părintele C. Rosa a rostit un panegiric, scoțând la iveală calitățile de *bun creștin și Român înflăcărat* ale defunctului și punându-le ca o pildă și

credincioșilor din loc. După aceea corpul defunctului a fost așezat spre veșnică odihnă în cimitirul din loc.

In veci pomenirea lui!

— **Constituirea societății de lectură a pedagogilor români din Arad.** Societatea de lectură a secției pedagogice dela Seminarul nostru din Arad, în ședința din 12 Sept. st. n. ținută sub prezidiul P. C. Sale dlui director seminarial Roman R. Ciorogariu, s'a constituit în modul următor: Viceprezident: Amos Oarcea ped. c. IV. Secretar: Eutim T. Serafolean ped. c. III. Notar: Corneliu Voda ped. c. IV. Notar II: Aureliu Mișoș ped. c. III. Controlor: Stefan Trifu ped. c. IV. Cassar: Ioan Petica ped. c. III. Bibliotecar: Ioan Valea ped. c. IV. Arhivar: Constantin Iliuța ped. c. III. Comisia literară: Dimitrie Budiș, Vasile Mangra ped. c. IV, Sever R. Boșcaiu, Teodor Selagian ped. c. III, Nicolae Cărmănuș ped. c. II, Ioan Ilica ped. c. I. Comisia de revizuire: Alexandru Păteș ped. c. IV, Anastasie Roman ped. c. III. Comisia muzicală: Valeriu Popoviciu ped. c. IV, Nicolae Barbu ped. c. III, Liubomir Luchiciu pe. c. II, Ioan Popoviciu ped. c. I.

— **Hymen.** Dșoara Vicuția Coste și d. Alexe Manea, contabil își vor serba cununia la 8 Octombrie în biserica gr.-cat. din Tiho.

Felicitările noastre!

— **Ninsoare în Franța.** Din Paris se comunică, că în diferite părți ale Franței a căzut zăpadă. În departamentul Cantal, neaua a ajuns o grosime de 10 cm. Scăderea temperaturii, împreună cu această ninsoare a produs mari pagube în economia de câmp.

— **O înfiorătoare dramă familială** s'a petrecut zilele trecute în Paris. Soția alcoolică a baronului Couvigni, a îndemnat pe copilul lor să asasineze, pe baron, din cauză că acesta i-a interzis să mai consume băuturi alcoolice. Tânărul Cuovrigul, ascultând de mamă-sa l'a așteptat pe tatăl său, pe care zărindu-l că se apropie de casă l'a omorât cu două gloanțe de revolver. Mama a privit dela fereastră acest omor. Sosind copilul, l'a întrebat de i-a reușit. „Perfect” — a răspuns el. Amândoi au fost arestați.

— **Societatea vendă și sufragiu universal.** Societatea vendă de dincolo de Dunăre, a trimes prezidentului centralei ei din Budapesta, lui Széll Kálmán, o adresă-răspuns la chestionarul prim-ministrului Khuen asupra reformei electorale. Adresa societății pledează pentru sufragiu universal, legat numai de scrisul și cetitul unguresc.

— **Franța în doliu.** La Toulon a explodat vasul de război „Liberté” aducând moartea a 277 de marinari. Franța a îmbrăcat doliu. E încă în amintirea cetitorilor catastrofa vaselor „Plou-

viose” și „Gloire” și acum Franța îndură o nouă nenorocire.

Diplomații tuturor țărilor au aderat la acest doliu național.

Cauzele acestei explozii sunt încă necunoscute. S'a crezut la început că depozitul de praf de pușcă a explodat în urma vre-unei neprecauțiuni a marinarilor, cari ar fi umblat în foc. Verșiunea aceasta se pare însă nepactabilă. Ancheta a arătat până acum, că explozia a provenit din însuși praful de pușcă, care ar fi fost de o calitate rea.

Când s'a adus știrea ministrului marinei, Delcassé despre catastrofă, ministrul a izbucnit în lacrimi. A dat ordin pentru deschiderea unei severe anchete, care să stabilească cauza acestei catastrofe.

— **Aviatorii unguri.** Niște Unguri ca toți Ungurii, dar cari își zic lor aviatori, au dat zilele trecute un apel către toate orașele din țară ca aceste să zădărnicească sborul aviatorilor străini, deoarece aceste sboruri se fac în paguba aviației ungurești. Se mai zicea în apel, că și aviatorii unguri, — și aici erau înșirați vre-o câțiva necunoscuți — fac parte din aceeași categorie, cu Vlaicu și Cermak, în ce privește talentul și pregătirea!... Halal!!

După cum se anunță din Jászberény, unul dintre acești „aviatori” unguri, un oarecare Ponert, a aranjat și el un sbor, încasând prețuri oribile. Lume s'a adunat multă, ca să sprijinească pe aviator, și aștepta să vadă ascensiunea. Inzadar însă. Ponert a încercat de vre-o câteva ori, dar nu s'a putut ridica. Atunci publicul, văzându-se pungășit într'un mod atât de ordinar, a început să facă scandal, așa că a trebuit să intervie poliția milicia ca să liniștească pe turbulenți. Ponert a ridicat banii în numele aviației ungurești și... s'a șters.

— **Monument lui Bánffy.** Din Dej se anunță, că acolo s'a constituit o comisie în vederea colectării sumei necesare, pentru ridicarea unui monument, fostului asupritor de naționalități, Desideriu Bánffy. Monumentul se va ridica în Dej, unde Bánffy a fost pe vremuri 17 ani prefect.

x Este în deobște cunoscut, că contra tusei, răgușelei și flegmei cel mai bun medicament sunt **pastilele Egger**, deoarece au un gust bun și n'au nici o influență vătămătoare asupra stomacului. Se capătă în orice farmacie și droguerie, în cutii de 1 cor. și 2 cor. O cutie de brobă 50 fil. Depozit principal: Farmacia **Nádor**, Budapesta VI, Váci-körút 17.

x Atragem atențiunea publicului nostru asupra mobilelor lui George Stahl din Lugos expuse la expoziția de acolo.

Leon Tolstoi.

116

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

La ceasurile nouă dimineața, Andrei intră în sala de primire a contelui, pe care nu'l cunoștea în persoană, căci nu'l văzuse nici odată, dar despre care auzise vorbindu-se și pe care nu'l stima mult. Prințul ceru să fie anunțat, dar fu întâmpinat cu un zâmbet batjocoritor și cu observația că-i va veni rîndul. După defilarea mai multor persoane, se introduse un ofițer care'l izbi pe prințul Andrei din pricina aerului său umil și înspăimântat. Audiența lui dură multșor. Deodată se deslășiră în dosul ușei strigăte mănioase și ofițerul palid, cu buzele tremurătoare eși din odaie ducându'si ambele mâni la cap cu desperare.

Numai decât după aceea, aghiștantul de serviciu îl duse pe prințul Andrei până la ușă, șoptindu-i incetșor:

— La dreapta, în partea ferestrei.

Prințul Andrei intră într'o sală sărac mobilată dar curată și zări în fața unei mese, un bărbat ca de vre-o patruzeci de ani. Lungă îi era statura și capul îi era tot lung. El avea părul tăiat scurt, sbârcituri adânci pe obraz, nasul roșu și coroiat și sprincenele încruntate deasupra ochilor de un verde negricios și cu privirea stânsă. Arakceeff întoarse capul către prințul Andrei fără să'l privească:

— Ce soliciți și d-ta!

— Eu nu solicit nimic, Excelență, răspuse prințul Andrei cu glasul scăzut.

Arakceeff îl privi:

— Ia loc. D-ta ești prințul Bolkonski.

— Eu nu solicit nimic, dar împăratul a binevoit să remită Excelenței Voastre proiectul pe care îl am suspus...

— Da, scumpul meu, am văzut proiectul d-tale, îl întrerupse ministrul.

Cu toate că tonul cu care rostise cuvintele acestea era mângâios, el urmă:

— D-ta propui legi militare noi? Legi... avem prea multe, așa de multe încât n'are cine le executa. Toată lumea propune legi în timpul de față, fiindcă sunt mai ușor de propus decât de executat.

— Am venit după porunca împăratului ca să întreb pe Excelența Voastră, ce urmare credeți de cuviință să dați proiectului meu, întrebă prințul Andrei cu politeță.

— Am scris părerea mea asupra proiectului d-tale, și l-am trimis comisiunii. Eu nu'l aprob.

El se sculă și luă o hârtie de pe masă.

— Iată.

In dosul hârtiei prințul Andrei ceti observațiunea de mai jos, scrisă fără litere mari, fără ortografie, fără punctuațiune: „Rău întocmit, copiat după regulamentul militar francez și se îndepărtează fără utilitate de regulamentul rus”.

— La ce comisiune ați trimis proiectul meu?

— La comisiunea codului militar, și am propus ca Nobleța Voastră să fi numit membru al acestei comisiuni... dar fără nici o leafă.

Prințul Andrei zâmbi:

— Nici nu cer așa ceva.

— Da, membru fără leafă, repetă Arakceeff. Vă salut... Ei! Să se introducă ceilalți.

XXXVI.

In așteptarea noii lui numiri ca membru al comisiunii, prințul Andrei reînvi vechile relațiuni, mai ales cu persoanele sus puse, cari îi puteau fi folositoare.

A doua zi după vizita sa la contele Arakceeff, Bolkonsky își petrecu seara la contele Kociubey.

— Scumpul meu, îi zise contele, afacerea d-tale va trece desigur prin mâinile lui Speranzki; el e omul universal; mi-a făgăduit că va veni astă seară aici, am să-i vorbesc de d-ta. Dealtmîntrelea, am discutat cu el despre libertatea pe care ai dat-o servilor d-tale.

Contele Kociubey se ridică, îl luă pe prințul Andrei de mână și ambii merseră întru întâmpinarea unui om de vre-o patruzeci de ani, blond, chel, cu fruntea largă și deschisă și al cărui obraz lunguet era de o albeață extraordinară. El purta un frac albastru, o cruce la gât și în partea stângă a peptului era aninată o stea. Era Speranzki.

Intreaga lui făptură era caracteristică. Prințul Andrei nu mai întâlnise alt bărbat în lumea lui care să intrunească atâta liniște, atâta siguranță și totuși atâta stângăcie în mișcările sale; privirea lui Speranzki era fermă și tot odată blândă, ochii lui erau pe jumătate închiși dar nu promitea nimic, glasul îi era fin, egal și blând, chipul de o albeață delicată, iar mâinile lui albe ca zăpada, cam largi și grăsulii. Când Kociubey îl prezintă pe prințul Andrei, Speranzki întoarse ochii către el cu zâmbetul lui obișnuit și'l privi câțva în tăcere. In sfârșit, zise:

— Sunt foarte fericit să fac cunoștința d-tale; ea toată lumea, am auzit vorbindu-se de d-ta.

(Va urma)

x Pianul este singurul obiect, care pretinde mare măgare de seamă la cumpărarea lui. Pentru camera pianul este obiectul cel mai frumos, cel mai folositor și de aceea este de dorit ca cumpărătorul să se adreseze la o firmă demnă de încredere și nu la firme dubii.

Recomandăm în atenția On. publicii, magazinul de piane Heldenberg, Sibiu, str. Cisnădiei 8, cel mai vechi și cel mai de încredere dintre magazinele existente din țară, care desface pianele renumitelor fabrici străine.

ECONOMIE.

Manifestații economice ungurești în Lugoj.

Lugoj, 25 Sept.

Duminecă, Lugojul, capitala uneia dintre cele mai românești provincii, a fost centenarul unor mari manifestații economice ungurești. Din prilejul că Reuniunea Agricolă din comitat a împlinit 25 ani de existență, s'a organizat o expoziție agronomică și industrială și tot acest prilej a fost folosit și de Societatea agrară a marilor proprietari unguri, cari au venit să-și fie aici adunarea lor generală.

Serbările acestea, deși petrecute pe teritoriul nostru n'au putut avea nimic comun cu viața noastră. Românii nici n'au luat parte la ele, dar cei doi episcopi români din comitat, unit și neunit, nu s'au putut eschiva dela participare, unul chiar, P. S. Sa Episcopul Hossu, a fost găzduit, în reședința sa din Lugoj, a dlui *Darányi*, fostul ministru de agricultură, părintele politicii de colonizare ungurești și dușmanul acerb și conștient al Românilor.

Așa numitele Reuniuni Agricole comitatense, din cari se află aproape în fiecare comitat, în realitate sunt mai mult expoziții ale ministrului de agricultură, pentru promovarea intereselor populației ungurești importate între naționalități și dușmane hotărâte ale populației autohtone împotriva cărora lucrează. Populația băștinase n'are nici un folos pe urma lor. Ele se compun numai din membrii unguri, cari trag toate avantajile dela stat, mașini agricole ieftine, sămințe gratuite, vite de soi de prăsilă etc. și țin în evidență orice bucată de pământ ce e de vânzare, acaparându-l cu ajutorul statului pe seama ungarilor și a coloniilor de unguri.

Iată de ce când marii șoviniști din Societatea agrară a ungarilor ne caută orașele noastre, ei, deși afișează lozince economice, vin cu gânduri de cuceriri și trebuie să urmărim cu deosebită vigilență mișcarea lor în diferitele ei înfățișări, dar străbătută de aceeași conștientă a scopurilor lor politice.

La restimpuri de altfel se și dau deschis pe față aceste scopuri. Iată ce scria, în preajma manifestațiilor din Lugoj, organul oficial al agrarilor:

„Unde este Caraș-Severinul?... Unde este Lugojul?... În o parte a țării unde odinioară a

fost stăpân maghiarul, au trecut pustiind Turcii și după ce au răpit bogățiile pământului timp de 400 de ani, s'au retras, lăsându-și locul Românilor, care cu pretensiunile sale nesfârșit de modeste și deci cu răbdarea sa uriașă a cucerit acea parte de țară dela stăpânii săi.

Ca nu cumva Maghiarii să se poată reculege, austriacii au pus apoi mâna pe pădurile și moșiile fără hotară, punându-le sub pază militară și acolo unde odinioară sub stâncile bogate în metal și în pădurea deasă tânărul Ioan Huniade a răpus lupul fără nici o armă în mână, sta sentinela ostașul neamț, pe când păcurarul român păștea oile.

Provedința divină, în o zi mai bună însă a început a deschide ochii conducătorilor națiunii maghiare, cari au început a se ocupa cu ținuturile sudice, au reformat administrația, au făcut mici colonizări în părțile acelea, s'au cugetat la școale, au organizat comitatul după model maghiar și în Caraș-Severin deja se poate auzi dulcele graiu maghiar; dela Lugoj până la Făget calea forată trece pe lângă comune maghiare și pe piața Lugojului graiul precupețelor răsună ca în centrul maghiarimii.

Aci lucrează de 25 de ani Reuniunea agricolă din comitatul Caraș-Severin și minunea lui Dumnezeu — în această reuniune Maghiarii și Românilor trăiesc în bună pace unii cu alții.

Caraș-Severinul încă este atins de vântul timpurilor mai nouă, al progresului, și Lugojul aranjează o mare expoziție agronomică și industrială, demnă de văzut.

Și unde lupta se dă în semnul culturii naționale maghiare, acolo aleargă în ajutor și „Magyar gazdaszövetség”, aranjând la 25 Septembrie în expoziția din Lugoj o mare adunare, ca dovadă a simțului de solidaritate și de iubire a maghiarilor față de pământul maghiar, deși nu ei sunt stăpâni pe toate miezuinile de acolo.

Mult, mult pământ mai așteaptă pe Maghiari în Caraș-Severin. Dar în adunarea din Lugoj vom afla căile, cum trebuie să prindă rădăcini maghiarul în pământul acela. Bernát István, cu Asociația institutelor de credit fonciar va explica, cum trebuie câștigat pământul. Iar din conferința cooperativă a lui Meskó Pál vom putea învăța cum trebuie să ne înfigem în pământul acela, încât să nu ni-l mai poată lua nimeni — nici odată!”

În adunarea generală a Societății Agrare s'au votat rezoluțiuni împotriva deschiderii graniței ungurești pe seama transportului de carne din Argentina și împotriva plusului de contingent acordat statelor Balcanice.

În sfârșit la propunerea lui Bernát István, care a ținut o conferință sub titlul *Parcelare și altruism*, adunarea a luat cu însuflețire la cunoștință solidarizarea băncilor de ipotecă ungurești pentru crearea unui institut central de parcelare.

Hotărârile aduse au fost explicate și în românește.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu,
„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și 1911.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

„specialist pentru dinți artificiali fără pod în „
CLUJ-KOLOZSVÁR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plățire în rate pe lângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

în

BÉKÉCSABA—NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă »Apollo«.)

Nr. 1500,911.

Publicațiune.

Comuna politică *Ó-Sinka* (Șinca-Vechie) din comitatul Făgăraș, vinde în cancelaria comunală de aici prin licitațiune verbală, care se va ținea la 15 Octombrie 1911 la 10 ore a. m. cei

1500 stânjini (6000 m.) lemne

crepate de fag pentru foc, pregătite și aflătoare în pădurea din teritoriul acestei comune numit »Păraul lui Dumitru«, începând cu prețul exclamării pro stânjin cu 8 coroane 50 fileri.

Vadiul de 1500 coroane în bani gata sau în hârtii de valoare va trebui depus înainte de licitare la casa acestei comune.

Condițiunile speciale de plată, de licitare și contract se pot vedea în cancelaria acestei comune, precum la curatoratul reg. cercual silvanal din Sărcăia (Sárkány) oricând și înainte de licitațiune.

Șinca-Vechie, la 17 Septembrie 1911.

Primăria comunală.

Prima tocitorie cu aburi pentru
articole de lux și briciuri

VICTOR TURTURE

VERSECZ, Steriagasse 16.

Bogat depozit de articole de oțel englezesc și franțuzesc Mașini americane de tuns părul și barba, sistem nou, pietri de ascuțit englezesc, precum și diverse articole de ras și frizat.

Serviciu prompt!
Prețuri ieftine!

Fabrica de tâmplărie

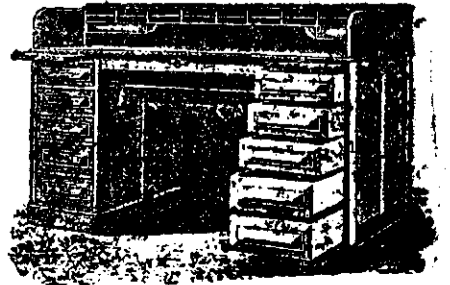
instalată cu putere de mașini

ERŐS VICTOR FIAI

din Marosvásárhely, Régikorház-utca 3.

Pregătește **mobiliere complete** pentru locuințe, birouri, magazine, farmacii, biserici și școale după model în orice stil **Mobilier american** pentru birouri și sipete cu strocuri pentru acte se pregătesc la comandă

și în diferite calități, precum se vede și din desene

Telefon p. oraş şi comitat 502.

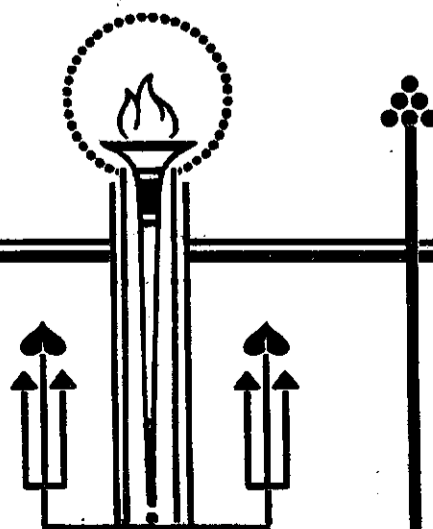
TRIBUNA

☐ INSTITUT TIPOGRAFIC ☐

☐ NICHIN ŞI CONS. ARAD ☐

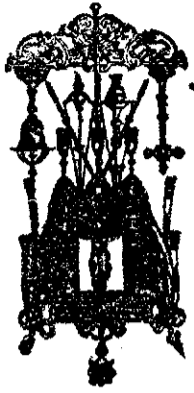
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Atragem atenţiunea onoratului public românesc asupra Tipografiei noastre care e bogat asortată cu cele mai noi şi moderne litere şi maşini instalate cu motoare electrice, se recomandă pentru tipărirea de foi periodice, cărţi didactice, cărţi literare, tipăriri pentru bănci: registre, acţii, libele de depuneri, libele de plată cum şi toate celelalte blanchete necesare. Bilete de logodnă, de cununie şi de vizită, anunţe funebre, cuverte, afişe, invitaţii, reclame; cu un cuvânt tot ce se ţine de arta tipografică. — Comandele se execută prompt şi conştienţios. Tot aici se pot abona ziarele: »Tribuna« şi »Tribuna Poporului«.

Luca K. Alexievits

pregălitor de haine procești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

foarte frumos. La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Recomandă atelierul său asortat cu toffelul de reovizite și haine procești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sante legate frumos cu aur și mătasă, steaguri, prapore și altele.

Icoana Mormântul lui Christos îl face

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sante în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și duleie.

Szighety Sándor

atelier de cuțite și točilărie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru ascuțirea și repararea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de unelte și utensilii pentru barbieri, ca foarfeci, brice și curele de ascuțit etc. etc. precum și cuțite de buzunar ș. a.

Pentru barbieri se ascut două briciuri gratuit dacă trimit 12 deodată.

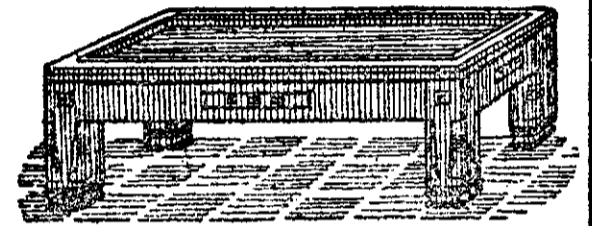
Comandele se execută prompt și conștiințios.

— Premiat la expoziție cu medalie de aur. —

H. PÁLLÁN succesor

Styászni József

prima fabrică ardeleană de biliarde și timpărie în Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor. La cerere trimite instalatorul de biliarde și în provincie. — Ține mare asortiment de biliarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țîrg de schimb.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oșel

pentru întrebuintare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă garanță și se capătă numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mână cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparat mașini în Nagyvárad, Villanytelep mellett.

Stefan Fekesházy

Institut de vopsitorie de haine și curățătorie chimică.
Bistrița, Fötér 17. Lângă Primărie.

Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de branșa aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică

de toffelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate.

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem Diesel.
Motoare cu gaz.

Motoare

cu benzină, în cea mai bună execuție!
Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat,
fabricant de mașini agricole

Bpest, V., Alkotmány-u. 12.
Cereți catalog.

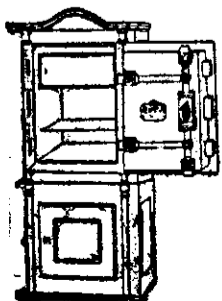
Fabrica budapestană de casse de bani

Gelléri și Schuller

BUDAPEST

Fabrica: IX., Rákos-utca 4. Depozitul orașenesc și biroul: V. Széchenyi-u. 7.

Liferanții ministerului de agricultură, de honvezi, căilor ferate ungare și al poștelor.

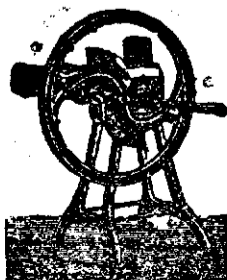

Efectuiază casse de bani, libere contra focului și spargerilor, casse pancelate pentru păstrarea documentelor.

Catalog gratuit și franco.

KÁLNAI S.

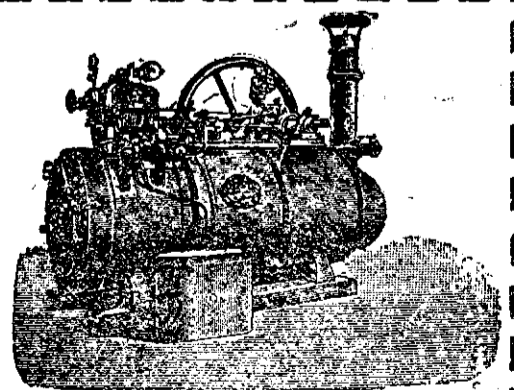
fabrică de motoare și turnătorie de fier
în Murăș-Oșorhei—Marosvásárhely.

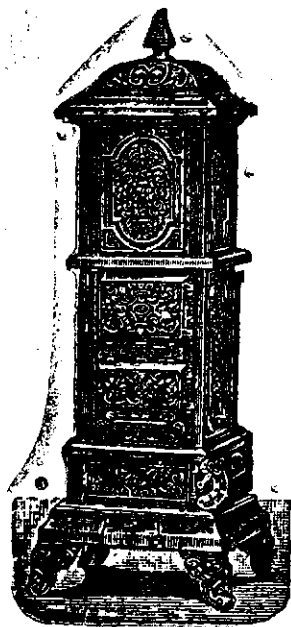

Motoare cu benzin și olei brut, locomobile, motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și îmblătit. Primește totfelul de montări pentru mașini, stabilimente industriale, mașini cu aburi și încălzirea cu aburi, precum și execuția a totfelul de aliaje de fier și metale, montarea

deplină a morilor precum și reparări în branșa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

Pregătesc cupatoare de teracotă,

căminuri, vase, glastre,
cu prețuri moderate.

Pentru durabilitatea lor garantez. Primesc
și repararea cupatoarelor vechi și în provincie.

Rugând sprijinul mult onoratului public:

Magyar István,

fabricant de căminuri și articole de lut
Temesvár-Gyárvaros, Kém-u. 16.

Expoziție permanentă în magazinul de mobile a lui Gheorghe Stahl din Lugos

Strada Bisericei (Templom-u) No 15.

Recomandă totfelul de

mobile

de tâmplărie și tapițerie, cum și mobile pentru sufragerii,
dormitoare, saloane și birouri, din lemn (Thonet), fier, aramă
și piele, tablouri: peisage, nuduri și icoane, oglinzi,
jardiniere, console, covoare

pentru pat, mese și dușumea,
otomane, draperii, perdele,
etc. în asortiment bogat,
calitate bună, fabricație pro-
pria și prețuri ieftine. —
Comandele se execută prompt.

Májerszky Barnabás

fabricant de mașini

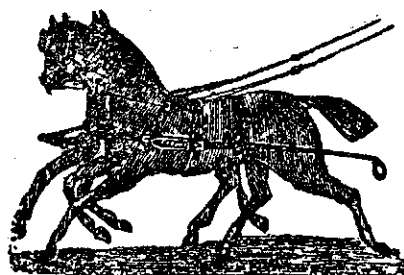
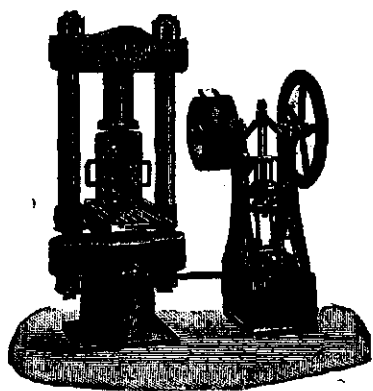
in Nyiregyháza.

Fabrichează după o experiență bogată
ca specialitate

prese de olei mânate cu apă.

Plue de olei, construcție simplă ori
complicată Prăjitori de olei pentru
încălzire cu aburi ori foc. Teasc pentru
sâmburi de bostan. Mașini pentru per-
fecționarea oleiului și aranjamentul com-
plet pentru fabricarea oleiului. Unelte
de melițat floarea soarelui, ș a.

Exportul până acum în 237 uzine.

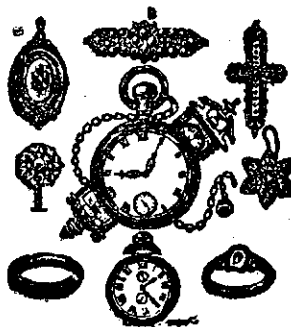
Atelier de curelărie,
șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinoară Societatea curelarilor)

Sibiu—Nagyszeben,
Heltauerg. Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat,
sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele
solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate.
Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut
și legat, Sky (vâzobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni
jamperi de piele fabricație proprie, pentru civili și militari,
cari stau strins lipite pe picior. — Reparările se execută prompt.
Mare deposit de hamuri pentru cal dela soiurile cele mai
ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cal și
coferărie de călătorie. — Comandele se efectuează conștiințios.

Carol G. Sadler

clărnicear
gluva argin
și optic lu

Bestercze, Str. Spitalului 23.
(lângă „Hotelul Sahling“).

Mare magazin de:

clărnice de buzunar

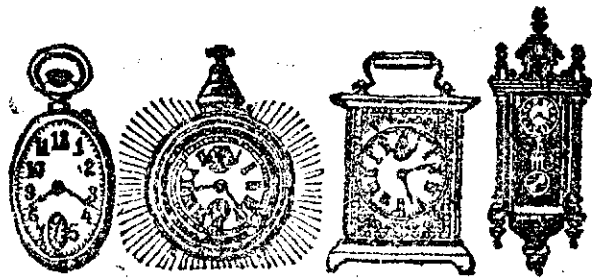
din aur argint și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argint.

Articlii opticii și
ochelari de
— Ratenow. —

Reparările a tot-felul
de articli în branșa
aceasta se efectuează
cu conștiințozitate și
cu prețuri moderate.

Ioan Haag

tăietor de pile

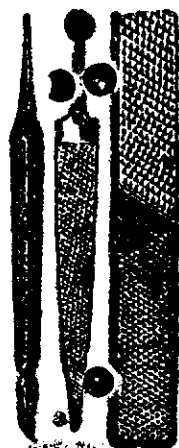
Timișoara-Josefin, Fröbel-u. 48.

Recomandă ferarilor și comercianților
atelierul său de tăiat pile

bine aranjat, unde se pregătesc pile mici
și mari din oțel vărsat de prima calitate ș. a.

Primește spre scobire pile mici și mari
vechi și noi, pelângă prețuri ieftine.

Comandele se execută grabnic și prompt

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u. No 4.

:- In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. :-

Execută și reparaază

lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete
după natură și fotografii, monumente mor-
mântale, totfelul de produse ale industriei,
apoi lucrări moderne sculptate pentru deco-
rația zidurilor din teracotă, piatră, ghips,
ciment și din alte materii pelângă prețurile
cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă

ghete americane și franceze

cusute cu mâna în
atelierul propriu
— precum și —

ghete gata

f. moderne p. băr-
bați, femei și copii.

galoși, ghet
comoade și p.
gimnastică. —

Mare magazin de
gume renumite
de Sullivan pentru
tocuri la ghet
și creme excelente.

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave le
pregătesc după măsură. — La comanda din provincie este
destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

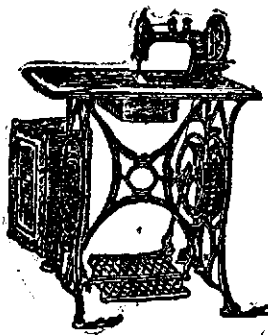
Georg Barthelmie

mechanic

Braşov, Strada Michael Weiss.

Mare depozit în maşini de scris, socotit și cusut, aparate electrice și fizice, gramfoane, plăci și ace, precum și accesorii. Serviciu conștiincios. — Prețuri solide.

Anunță că la 1 Octombrie se va muta în strada Porții Nr. 41. colțul stradei Sfântului Ioan.

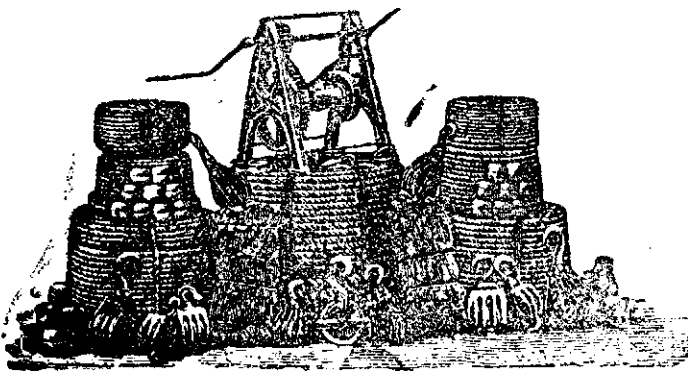

Funăria cea mai mare din **Joanovics János**. Tot-felul de Ungaria-sudică — este a lui **Joanovics János**. Tot-felul de funii de cânepă, de fir, brăcli, legătoare. Așezare și scurtare de funii de cânepă pentru transmisiuni. — **Lugoș (Lugos)**. Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izabella. —

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii :

Funii pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi opritoare ștreanguri, hamauri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc.

Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), bătaoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cergi și codoriști etc. etc. Serviciu prompt

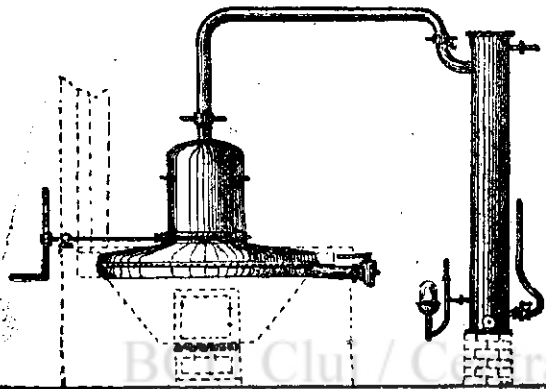

Schuster Hans, hărăgar

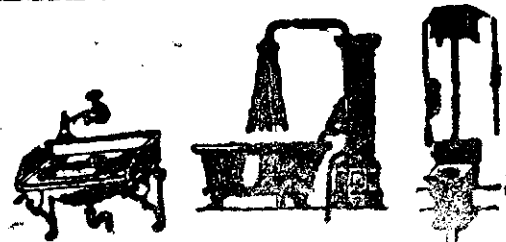
Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac liquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Tot felul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi etc. Vase de fier cafea, vase de spălat și curățit.

Primește montarea și repararea fântanelor artificiale pe lângă prețuri moderate. Comandele se execută prompt.

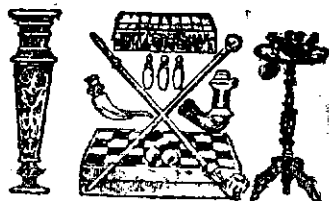

Apaducte.

Ceice doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Balázs Mihály, Marosvásárhely, Szentgyörgy-utca 16 sz.**

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casării și școli. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit. Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rinduală a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

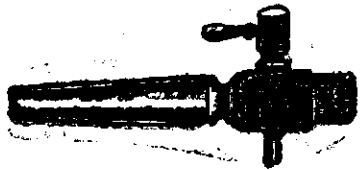
LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér 4.

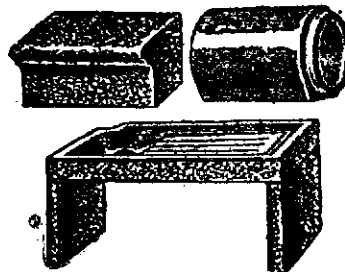
Primește spre efectuare și reparare totfelul de lucruri ce aparțin acestei branșe, precum: popice și bile, dopuri și slăvini (pipe) pentru buți gherghefuri p. lucru de mână, articole p. fumători, cămășuri, șpițuri etc.; bile și dacuri pentru biliard; domino, șah și totfelul de decorații, la mobile, etc., cuiere ș. a.

Comandele se efectuează prompt și conștiințios.

Edificare ieftină!

Intrece ori-care edificare din alt material. Sistemul meu e brevetat Nr. S—5546. Se face prin prepararea în mod propriu al betonului, ori alte materii.

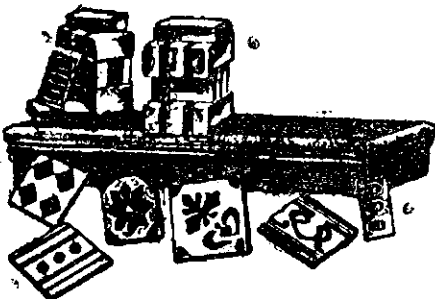

Primesc totfelul de edificări, locuințe, case de închiriat, edificii economice și dominiare, crepuri, fântâni, poduri, canalizări, îngrădituri, trepte, padimentări de terase, acoperiș fa-cement, învăitori de cement.

În depozitul meu se găsesc felurite preparate de cement, pietri de edificiu, țigle, colonne pentru case, streșini, trestie pentru tinciuală, cement Portland, gips, var stins ș. a. — Prețuri curente trimis gratuit.

Iosif Simics

Întreprindere de edificare cu beton, fabricant de obiecte de cement și pierte.

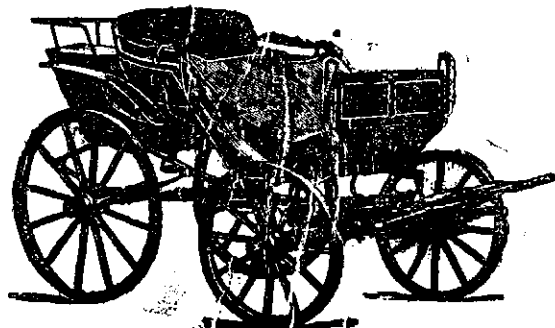
Nr. telefonului:
246.

(Casa proprie)
LUGOȘ,
Str. Buziaș 37.

Urmașul lui Francisc Mirko ADOLF LOGOFET

Timișoara-Josefin, Str. Fröbel No 16.

Primește spre efectuare totfelul de lucrări de fabricări de căruțe

pelângă serviciu culant și execuție promptă.

Mai departe execută tot-felul de lucrări de șelar, lustruitor, faur și rotar etc. pelângă prețurile cele mai ieftine.

Nici o damă să nu întârzie ași face

costumele precum și altă îmbrăcăminte pe stilul englez și francez; pe cari le poate comanda la mine; garantez pentru chic, lucru după jurnalelele cele mai nouă. Serviciu prompt! Pentru damele cari nu sunt din loc, primesc și două probe la zi. — Se poate comanda și prin poștă la cari dau însușirile cele mai urgente. Haine și costume de doliu să fac în 24 de ore. Rugând pentru binevoitorul sprijin semnez cu stimă

George Rummel

croitor englezesc și franțuzesc pentru dame.
Nagyszeben, Str. Honterus Nr. 5.

Pianuri sau Harmoniuri

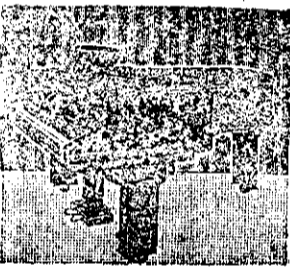
se cumppără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul
magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiiu

Strada
Clenădlei 9.

(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
intemeiat la anul 1867 ca I-a prăvălie de pianuri
în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și
întrebuințate: pianuri, pianine, harmo-
niuri cu prețurile originale de fabrică.
Sortiment bogat de pianuri de în-
chiriat. — Plătire în rate după dorință.
Pianuri vechi să primesc ca schimb.

In 1904 a câștigat dela so-
cietatea din Budapesta a
văpsitorilor auritorilor și
lastruitorilor diplomă.

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

Primește spre executare, conform planului
aurire și reparare, iconostase, altare,
s. mormânt, acoperiș de turnuri, aran-
jamente bisericesti apoi pregătirea tuturor
lucrărilor de bransa aceasta precum și re-
pararea și vopsirea de nou a monumentelor
deasemenea și orice icoane bisericesti.
La dorința pregătesc prospect; pentru
vederea lucrărilor în provincă merg pe

— — — speciele mele proprii. — — —
Execuție promptă. Serviciu conștiințios.

Adolf Hemper

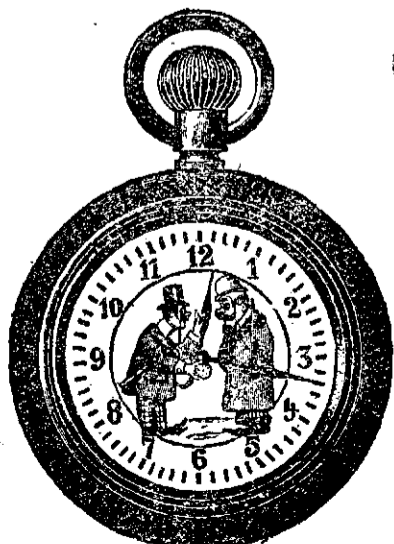
Sibiiu-Nagyszeben
Heltauergasse Nr. 2.

Recomandă on. public magazinul său
bogată asortat cu fabricate excelente
de oroloage precise de aur și argint
pentru domni și dame precum și
bijuterii și obiecte de aur și argint
executate modern.

Schimbă și cumppără bijuterii vechi
obiecte de aur, argint și nestemate.

Atelier propriu: pentru
lucrări de aur și repa-
rații de oroloage etc. etc.

Comandele se execută prompt
și cu cea mai mare punctualitate.

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de ploiere

Sibiiu — Hermannstadt, Grose ring No 3—5
(Palatul Bodencredit).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele
mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

(pt. soare și ploale)

precum și

ploiere

de calitate excelentă
pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

Josif Haas

zugrav de biserici în

Nagyszeben—Sibiiu—Saggasse No 13.

PRIMEȘTE :

și ia în itreprindere zu-
grăvirea de biserici,
în tot stilul, împodobirea
lor, pictarea altarelor
și icoanelor sfinte precum
și lucrări de aurărie.

Inst. de zugrăvire artistică.
Comandele se execută cu
cea mai mare specialitate.
La cerere face schițele
necesare, iar la angaja-
ment merge în persoană.

Execuție splendidă.

Prețuri moderate.

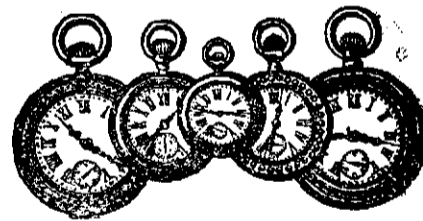
H. Miklós J.

ciasornicar,

Sibiiu — Nagyszeben, Reispargasse 11

Cea mai ieftină sursă de cumppărat a totfelul de

CIASORNICE

de buzunar și de părete și
ciasornice deșteptătoare,
precum și articli optici.
Prăvălie de obiecte de
aur și argint signate
oficios.

Toate reparaturile se ex-
cută prompt și cu garanță.

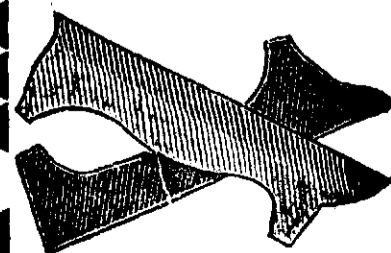
J. Gottstein, fiul,

Nagyszeben, Kleiner Ring 5.

prăvălie de piele și
accesorii pentru in-
dustria de cojocărie,
curelărie și ciobotărie

Mare depozit de diferite piei lucrute în țară și străinătate. —
Specialități de piele. Piele lucioasă și șurțuri de piele. Tălpi
Vachè și opinci. Fețe pentru cisme și ghete. Ață pentru ma-

șină și cusut. Sfoară de cusut
albă și colorată. Tort diferit. —
Pâslă, barchet, pânză, tălpi de
pâslă și asbeth, garnitură de gumă
și ciorapi de gumă. Șireturi și
postav de curățit ghetele. Cuie
de lemn americane. Calapoade
pentru ghete și cisme. Cremă
și lac și diferite articole.

Haine, pardesie și paltoane

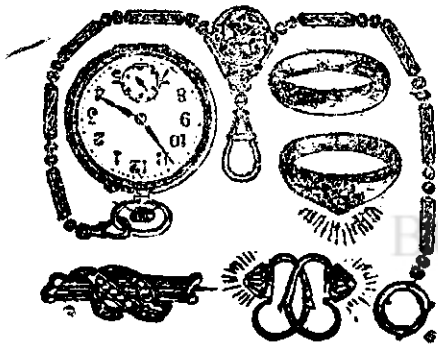
moda cea mai nouă, din stofă modernă, de toamnă și de iarnă, croite admirabil, se pot comanda ieftin la

Mészáros Károly,

croitor de haine bărbătești,
Kolozsvar, Szentegyház-utca. 6.

A. Slepák, giuvaergiu și ceasornicar

Marosvásárhely, Széchenyi-tér 43. sz.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. În atelierul meu se reparază ca nouă, lucrurile vechi, anume giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță. Prețuri solide! — Serviciu prompt!

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Via-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenea și fotolii.

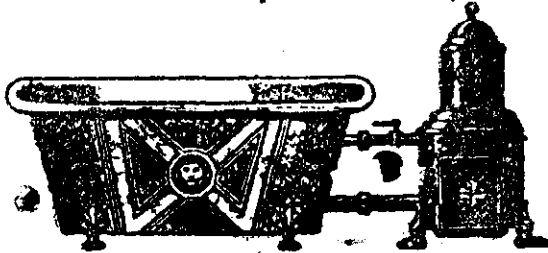
Carl Piffel, prima fabrică de obiecte de metal

Premiat de mai multe ori.

Telefon 184.

Temesvár-Erzsébetváros. Gyár: Hunyadi-u. 14. Üzlet: Hunyadi-ut és Missits-utca sarkán Krauszer-féle házban.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane de scaldat, de sezut și pentru copii, scaune pentru scaldat, încălzitoare și vane de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu.) Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte edibctee e mtal: precum ciubere, ucioare și căni. — Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tăbliță cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ținc. Conduct pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat »Temes«.

Acoperiri de case și turnuri, globuri și cruci.
Catalog de prețuri la dorință gratuit.
Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

OH! DOAMNE!

Mă 'nădușe afurisita de tusă!

În contra tusei, răgușelei și flegmei s'a dovedit de cel mai bun mijloc

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust excelent. Prețul unei cutii 1 cor. 20 fil.

O cutie de probă 50 fil.

Depozit principal la:

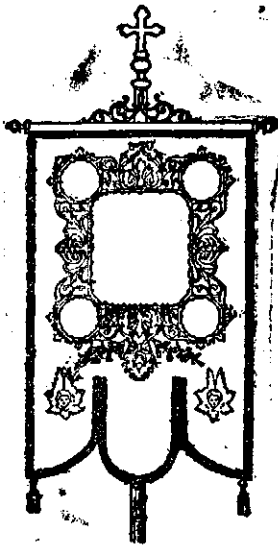
farmacia „NADOR“ gyógytár
Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

SĂ TRĂIASCĂ!

»Pastilele lui Egger« m'au vindecat îngrabă!

Se poate căpăta în Arad la farmaciile: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hauer Lajos, Hajós Árpád, Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás, Vojtek Kálmán și la drogeriile: Nestor Hanzu și Vojtek és Weisz. — În Gyorok la farmacia: Masznik Dániel. — În M.-Pécska: la Adler Gy. Lajos. — O.-Pécska: Ioan Rocsin. — Simánd: Csiky Lukács. — Sikszón: Füredi Ede örök.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și ajusturi bisericesti.
Intensiat la 1883
Telefon pentru comit. și oraș 488.

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

În colțul străzii Lovinica și Jenő főherceg, via-à-vis de hotelul »Hungaria«.

Recomandă magazinul său bogat în atenținea binevotoare atât a preoștelor cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserică capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, crucei, statue

- sau altfel de ajusturi bisericesti -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale — necesare la formarea ajustărilor bisericesti. —

Pentru liferările mele iau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

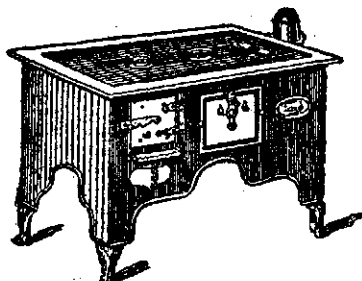

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevetate a lăcătarului

IFJ. FAZAKAS FERENCZ

Szepešzentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (șparher) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primeșc și ecsecut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinelor și mecanismelor de fier, a caselor etc. pelângă garanție.

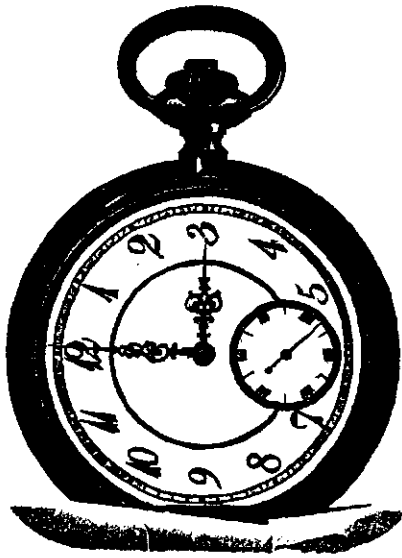
Trimite franco fiecăruia care se referă la ziarul acesta prețurent despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

LUCZA JÓZSEF

atelier chimic p. curățitul hainelor
Szeged, Laudon-u. 9.

PRIMEȘTE:

vopsirea și curățirea hainelor
bărbătești femeiești de copii și pre-
oțești, postav, de mobile, haine
de doliu etc. Mai departe primește
curățirea penelor de pat,
cu mașina prin ce își redobândesc
culoarea albă și uscățimea originală
și vor fi scutite de praf. Comandele
din provincie se efeptuiesc imediat.

Cele mai bune
orologe
— cele mai solide și cele mai după modă —
juvaeriale
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
zăgie de 10 ani și preturi ieftine, livrează cea
mai bună prăvălie în aceasta privință în
întreagă Ungaria

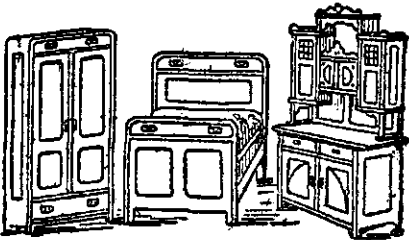
BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.
Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit care îl cer cu
provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)
Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

BAUMANN ARNOLD succesorul
LÁHNI KÁROLY,
fabricant de mobile.
Alba-Iulia, Piața Szent István Nr. 11.

Recomandă mobile pregătite în atelierul
său din cel mai bun material, pentru
dormitoare, sufragerii, locuințe garson și
— birouri pe lângă prețuri ieftine. —

JOSEF JIKELI

SIBIIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47.

neguțatorie pentru articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și blide
înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericești:

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru
aurite; Cădelniță; Caldărușe pentru apă sfințită;
Candele de părete de bronz; Candele argintate;
Cruce; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a.
Ieftin de tot: **Candelabru aurit**
pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de
— sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43— Coroane. —
La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

Schwalb Adolf fia Vilmos

tinichigiu și arămier.

Budapest, VII. Verseny-u. 8. Colțul străzii Murányi.

Pregătește totfelul de lucrări de tinichigiu, articole
pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru stupărie,
vase pentru miere. Fabricate de specialitate: măsuri de
litru din tinichea albă ori nickel, cano pentru olei, lack ori
petroleum, facle, lămpi de, carbid și alte articole tehnice.

Cassete pentru bani.

Catalog gratuit și franco.

Schrimpl Szaniszló

cea mai mare lurnătorie și fabrică de
luminări de ceară în Ungaria de sud
Temesvár-Gyárvaros, Fő-utca.

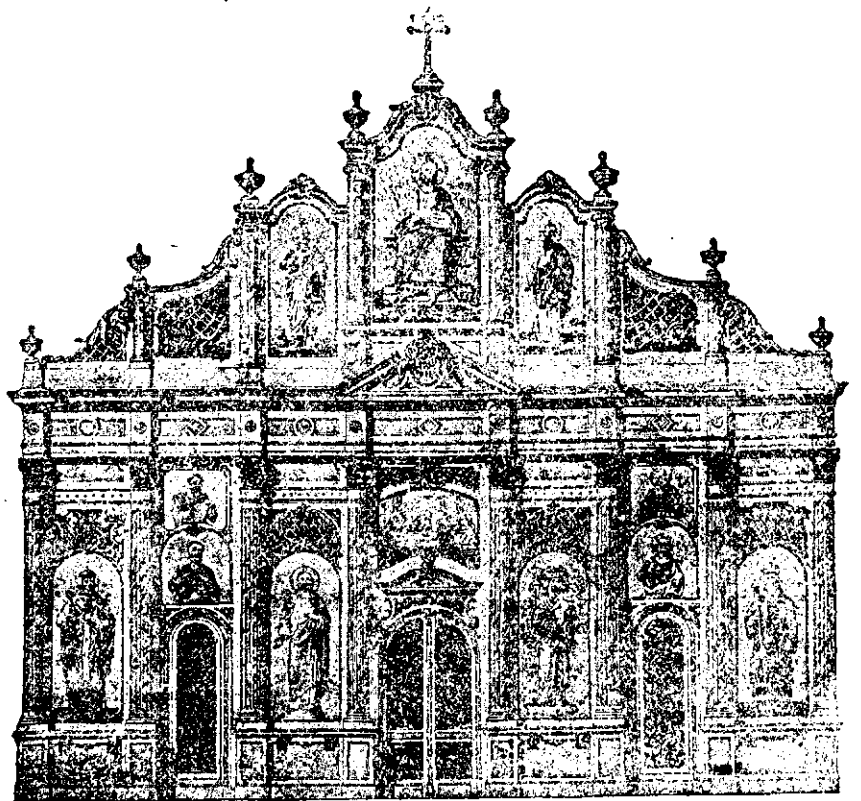
Recomandă comercianților: turte și prăjituri cu miere,
precum și luminări de ceară, albe și colorate, facle cu
preț moderat. — Biseriilor se dă la
cumpărarea de luminări rabat. —
Comandele se îndeplinec prompt.

Schmidt János succesor Schmidt Ferencz

institut pentru ridicarea altarelor în

Budapesta, Köbányai-ut 53.

Pregătește: altare, amvoane, cripte, statui sfinte și
întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform
pretenziunilor artistice și pe lângă prețuri convenabile.
Se recomandă ca specialist, de München la renovarea alta-
relor vechi. Planuri și cataloage trimite gratuit precum și
primirea muncii o face pe spesele sale proprii.
Prețuri moderate. Condiții favorabile de plată.